

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Затверджено рішенням Вченої
ради Національної бібліотеки
України імені В. І. Вернадського
« » 2019 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З ФАХУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА»
для вступників до аспірантури**

Київ 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування, призначене для вступників до аспірантури Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі - НБУВ) за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», передбачає оцінювання якості знань випускників, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), та відповідності їхнього рівня підготовки кваліфікаційним вимогам, що висувуються для фахівців даного профілю.

Вступний іспит проводиться усно і передбачає відповіді вступника на питання екзаменаційного білету.

Питання екзаменаційних білетів охоплюють зміст таких дисциплін: «Бібліотекознавство і історія бібліотечної справи», «Книгознавство і історія книги», «Бібліографознавство і бібліографічна діяльність», «Аналітико-синтетична обробка документної інформації», «Бібліотечно-інформаційне обслуговування», «Документні ресурси бібліотек», «Інформаційно-пошукові системи», «Архівознавство», «Документознавство», «Інформаційно-аналітична діяльність» (в обсязі навчальної програми для спеціаліста або магістра), та має на меті виявити рівень знань вступників з відповідних навчальних дисциплін та їх вміння застосовувати набуті знання у науковій діяльності.

Мета фахового випробування, призначеного для вступників до аспірантури НБУВ за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», – виявлення знань за напрямками професійної діяльності спеціаліста або магістра та формування контингенту аспірантів, здатних успішно виконати завдання наукового дослідження відповідно до обраної спеціалізації.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту освітнього ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Програма охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у аспірантурі НБУВ з метою підготовки дисертаційної роботи за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування проводиться в усній формі і оцінюється за 100-бальною шкалою. Мінімальний прохідний бал вступного випробування – 61 бал.

На вступному випробуванні вступник має можливість отримати від 0 до 100 рейтингових балів, що відповідає кількості і якості правильних відповідей на питання екзаменаційного білету. Кожен екзаменаційний білет містить 3 (три) питання. Одна правильна відповідь оцінюється в 30 балів. Максимальна кількість в 10 балів передбачається за виконання наукової доповіді (реферату) зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Кількість балів за вступне випробування $ВІС = П1+П2+П3+НД$, де

ВІС – вага в балах оцінки вступного іспиту зі спеціальності (за 100-бальною шкалою);

П1 – кількість балів, отриманих вступником за відповідь на перше питання екзаменаційного білету (максимальна кількість балів – 30);

П2 – кількість балів, отриманих вступником за відповідь на друге питання екзаменаційного білету (максимальна кількість балів – 30);

П3 – кількість балів, отриманих вступником за відповідь на третє питання екзаменаційного білету (максимальна кількість балів – 30);

НД– кількість балів, отриманих вступником за представлену наукову доповідь (реферат) (максимальна кількість балів – 10).

Критерії оцінювання результатів	Кількість рейтингових балів
Вступник має високий рівень фахових знань та вмінь, логіку мислення, вільно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати та знаходити правильні відповіді.	90-100
Вступник добре володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, але може припускатися окремих помилок, не завжди виявляє розуміння фахових знань та вмінь для знаходження всіх правильних відповідей.	75-89
Вступник має задовільний рівень фахових знань та вмінь, володіє навчальним матеріалом фрагментарно, допускає багато помилок під час знаходження правильних відповідей.	61-74
Вступник має суттєві прогалини в базових знаннях, та не здатний самостійно знаходити правильні відповіді.	0-60

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО І ІСТОРІЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

Сутність і функції сучасного бібліотекознавства

Структура і сутність бібліотекознавства: теорія, історія, організація, управління, методологія. Бібліотечна діяльність як об'єкт бібліотекознавства. Книга-бібліотека-читач як системний об'єкт бібліотекознавства.

Загальна характеристика місця бібліотекознавства в системі наукового знання. Бібліотекознавство і дисципліни бібліотечно-бібліографічного та інформаційного циклу. Бібліотечна біографіка. Зв'язок бібліотекознавства з бібліографознавством, книгознавством, інформатикою.

Зв'язок бібліотекознавства з документознавством, архівознавством та пам'яткознавством, дисциплінами інформаційного циклу.

Методологія та методика бібліотекознавства

Методологія бібліотекознавства. Методологія дослідження як вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності.

Загальні методи наукового пізнання: методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент); методи, що використовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання тощо); методи, що використовуються на теоретичному рівні дослідження (від абстрактного до конкретного). Системний і структурно-функціональний підходи.

Організація і проведення бібліотекознавчих досліджень

Класифікація бібліотекознавчих досліджень; фундаментальні, прикладні розробки. Визначення актуальності теми дослідження. Розробка програми бібліотекознавчого дослідження: концепція дослідження, об'єкт, його мета, завдання, методи збирання й аналізу емпіричних даних, логічна послідовність операцій, гіпотеза.

Диференціація методів бібліотекознавчих досліджень. Основна і додаткова класифікації методів збирання інформації в бібліотекознавчих дослідженнях. Методи вивчення документів: контент-аналіз, наукове вивчення документів, експеримент. Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Методи експертних оцінок у прогнозуванні розвитку бібліотечних об'єктів. Комплексне використання методів збирання матеріалу. Узагальнення і аналіз матеріалів бібліотекознавчих досліджень.

Розвиток українського бібліотекознавства на сучасному етапі

Характеристика основних центрів бібліотекознавчих досліджень в Україні: Національна бібліотека України ім. В. Вернадського, Київський національний університет культури і мистецтв, Харківська державна академія культури і мистецтв. Фахова періодика та її роль у розвитку бібліотечної теорії та практики.

Соціальні функції бібліотеки

Еволюція поглядів бібліотекознавців на соціальне призначення бібліотеки (Л. Хавкіна, С. Сірополко, І. Фрумін, О. Чубар'ян, К. Абрамов, Ю. Столяров, К. Селіверстова, В. Скворцов, А. Хропач, М. Васильченко, М. Слободяник). Соціальні функції бібліотеки. Сутнісні (родові) функції бібліотеки (інформаційна, кумулятивна, комунікативна, меморіальна).

Структурно-функціональна модель бібліотеки Ю.М. Столярова. Зовнішні і внутрішні функції підсистем системи «бібліотека». Функції підсистем «бібліотечний фонд», «абонент», «бібліотекар», «матеріально-технічна база».

Характеристика похідних функцій бібліотеки – культурно-просвітницької, освітньої, виховної, виробничої, соціалізуючої, соціокультурної, ідеологічної, рекреаційної, гедоністичної. Технологічні функції (моделювання, комплектування, обліку, аналітико-синтетичної обробки документів, зберігання, доставки документних ресурсів, обслуговування користувачів, управлінська). Взаємодія соціальних функцій бібліотеки, їх диференціація та інтеграція.

Класифікація і типологізація бібліотек

Класифікація бібліотек за соціальним призначенням, за змістом бібліотечних фондів. Класифікація універсальних бібліотек. Класифікація спеціальних бібліотек. Класифікація громадських бібліотек.

Основи типологізації бібліотек. Типологічні особливості національних бібліотек, універсальних бібліотек. Загальнодоступні спеціальні бібліотеки як тип – спеціалізований фонд, задоволення спеціальних інформаційних потреб.

Домашні бібліотеки як тип, їх види і функції. Приватні зібрання в бібліотеках.

Інтернет та утворення електронних, цифрових бібліотек. Електронні бібліотеки як етап розвитку інформаційних технологій. Гібридний стан бібліотек.

Бібліотечна освіта і бібліотечні кадри

Підготовка науково-педагогічних кадрів в галузі бібліотекознавства. Аспірантура, докторантура. Підготовка бібліотечних фахівців для роботи в умовах автоматизованих бібліотечно-інформаційних технологій: технологізація бібліотечно-інформаційної освіти. Безперервна бібліотечна освіта протягом життя. Роль Української бібліотечної асоціації в розвитку бібліотечної освіти.

Бібліотечна система України

Основи організації та функціонування бібліотечної системи України. Види бібліотек як складові бібліотечної системи.

Національна бібліотека України імені В. Вернадського, Національна

парламентська бібліотека України, Національна бібліотека України для дітей, Національна наукова медична бібліотека, Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника НАН України, Одеська національна наукова бібліотека ім. Горького, Національна історична бібліотека України.

Мережа бібліотек Міністерства культури і туризму. Мережа бібліотек Національної академії наук України. Мережа науково-технічних бібліотек. Мережа сільськогосподарських бібліотек. Мережа медичних бібліотек. Мережа бібліотек навчальних закладів.

Бібліотечні мережі Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, інших міністерств і відомств. Бібліотеки акціонерних товариств, комерційних фірм, банків. Бібліотеки громадських об'єднань та організацій, кооперативів і партій. Приватні бібліотеки.

Управління бібліотечною справою

Система управління бібліотечною справою. Характеристика суб'єктів і об'єктів управління бібліотечною справою. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» та проблеми управління галуззю. Загальнодержавні органи управління бібліотечною справою. Законодавчі, виконавчі та громадсько-державні органи управління. Роль конгресів, з'їздів, бібліотечних рад в управлінні бібліотечною справою. Українська бібліотечна асоціація.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

Основні напрями бібліотечно-бібліографічної діяльності Міжнародної Федерації бібліотечних асоціацій (ІФЛА), ЮНЕСКО, бібліотечних асоціацій зарубіжних країн. Роль ІФЛА у розвитку міжнародного взаємодії бібліотек.

Форми міжнародного співробітництва бібліотек (міжнародний книгообмін, міжнародні наукові конференції, висновки, наукові дослідження, тренінги, обмін досвідом тощо).

Бібліотеки Стародавнього Світу

Перші відомості про існування бібліотек в державі Шумер. Бібліотеки Ассирії (VII-VI ст. до н.е.). Ніневійська бібліотека ассирійського царя Ашшурбаніпала (668-631 рр. до н. е.) Давньоєгипетська культура і бібліотеки. Створення нового матеріального носія інформації-папірусу.

Бібліотеки античної Греції. Особиста бібліотека Арістотеля. Александрійська бібліотека – найбільша бібліотека елліністичного світу. Каллімах і його бібліографічна праця «Таблиці тих, хто прославився у всіх областях знання і того, що вони написали».

Загальні тенденції розвитку бібліотек: від Античності до Просвітництва

Культура Візантії як синтез античної, східної та ранньохристиянської культур. Бібліотека імператора Костянтина. Монастирські бібліотеки Західної Європи в V-VI ст. Виникнення університетів та їх бібліотек в Західній Європі в XIII-XVI ст.

Бібліотечна діяльність Готфріда Вільгельма Лейбніца (1646-1716 рр.), його концепція наукової бібліотеки універсального профілю. Втілення ідей Лейбніца в придворної бібліотеки Вольфенбюттеля. Бібліотечна діяльність Йоганна Вольфганга фон Гете (1749-1832 рр.). Його погляд на розвиток науки, культури і освіти. Бібліотечні реформи Гете.

Бібліотечна справа в США. Погляди Бенджаміна Франкліна (1706-1890 рр.) на розвиток бібліотечної справи. Томас Джеферсон (1743-1826 рр.) і ініціатива організації публічних бібліотек. Бібліотеки університетів і коледжів. Передплатні бібліотеки. Відкриття бібліотеки Британського музею – національної бібліотеки Великобританії (1753 р.).

Бібліотечна справа світу XIX – XX ст.

Провідні чинники розвитку бібліотечної справи у XIX ст. Оформлення національної бібліотеки як особливого інституту державності. Функції і завдання національних бібліотек. Розвиток спеціальних і наукових бібліотек.

Історія бібліотечної галузі на теренах України XI – кін. XVI ст.

Бібліотечна справа Київської Русі. Перші церковні бібліотеки. Книгозбірня київського Софійського собору. Монастирські бібліотеки. Книгозбірня Печерського монастиря.

Початок книгодрукування у слов'ян та його вплив на бібліотечний рух в українських землях. Діяльність бібліотек Острозької академії (1576) і Львівського колегіуму (1590).

Козацькі бібліотеки. Організація роботи бібліотек Львівського, Луцького та інших братств (16-17 ст.). Бібліотеки навчальних закладів, їхні функції, організація роботи. Книгозбірні Києво-Могилянської академії, Чернігівського та Харківського колегіумів. Церковні та монастирські бібліотеки, їхні функції, організація роботи. Приватні бібліотеки й їхні власники.

Історія бібліотечної справи в Україні XIX-поч. XXI ст.

Публічні книгозбірні у другій половині XIX ст. їхні функції, організація роботи. Особливе місце Наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка у Львові у розвитку та розповсюдженні наукових знань. Бібліотечна функція наукових товариств. Перші заходи УНР, Гетьманату, Директорії щодо збереження та зміцнення мережі бібліотек. Заснування Національної бібліотеки Української держави. Утворення державних органів керівництва бібліотечною справою. Закладання основ бібліотечного законодавства. Характеристика бібліотечної мережі.

Розвиток провідних бібліотек України в XX - на початку XXI ст. Становлення національних бібліотек в Україні.

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Структура підрозділів та організація БІО в різних типах бібліотек

Бібліотека в системі задоволення потреб у знаннях, документі, інформації. Поняття та основна мета бібліотечно-інформаційного обслуговування. Бібліотечне, бібліографічне та інформаційне обслуговування, їх взаємозв'язок. Видова структура бібліотечно-інформаційного сервісу: документне, фактографічне і концептографічне обслуговування.

Класифікація обслуговуваних підрозділів наукової бібліотеки.

Значення абонементу як форми обслуговування. Види абонементу: загальний, функціональний, груповий, галузевий. Їх характеристика.

Система читальних залів. Організація читальних залів: правила розміщення, оснащення, користування. Облік видачі книг та інших документів.

Обслуговування по міжбібліотечному і міжнародному міжбібліотечному абонементу (МБА). Правові основи МБА. Організація системи МБА в Україні. абонемент. ЕДД (Електронна доставка документів).

Організація платних послуг в бібліотеці.

Новітні технології в БІО

Формування поняття бібліотечно-інформаційного сервісу та інформаційних технологій. Компоненти інформаційного сервісу: інформаційний ресурс, інформаційна система, інформаційний продукт, інформаційна технологія, інформаційна послуга, бібліотечна послуга, інформаційна культура. Бібліотечний сайт та його функції. Соціальні мережі в бібліотечному обслуговуванні.

Інформаційні послуги Інтернет: загальна характеристика.

Проблеми при використанні новітніх технологій: несумісність різних технологічних продуктів; їх швидке старіння; відсутність у користувачів знань, навичок, підготовки для навігації сучасними супермагістарлями.

Форми популяризації інформаційних ресурсів і послуг бібліотеки

Первинно-документний рівень популяризації інформаційних ресурсів.

Наочні форми інформування і рекомендації літератури. Книжкова виставка як основа наочного інформування. Методика підготовки та організації книжкової виставки.

Новітні інформаційні технології як пропаганда літератури.

Паблік рілейшин як система популяризації бібліотеки та її послуг.

ДОКУМЕНТНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕК

Документні ресурси бібліотек як система. Бібліотечний фонд як системний об'єкт

Сутнісні ознаки документних ресурсів бібліотек. Генезис та сутність поняття «бібліотечний фонд» (БФ). Значення БФ як складової інформаційних ресурсів суспільства.

БФ як самостійна система. Основні компоненти системи: елементи, зв'язки, структура, функції. Документ як фондоутворювальний елемент. Властивості БФ як системи: цілісність, множинність, відкритість, надійність, упорядкованість та ін.

Ознаки і параметри БФ як системи. Внутрішні і зовнішні зв'язки БФ, їх вплив на його розвиток.

Формування документних ресурсів бібліотек як технологічний цикл

Зміст поняття «формування бібліотечного фонду» (ФБФ). Мета і завдання ФБФ. Закон відповідності складу ДРБ завданням бібліотеки і потребам користувачів. Політика ФБФ як відображення соціальної місії бібліотеки.

Місце ФБФ серед бібліотечних технологічних циклів. Структура циклу ФБФ. Послідовність та взаємодія процесів і операцій технологічного циклу ФБФ.

Комплектування бібліотечного фонду

Планування ФБФ як практична реалізація моделей. Види планів за строками дії. Перспективні плани, методика їх складання. Поточні плани: структура, методика складання.

Завдання комплектування, його роль у циклі «формування бібліотечного фонду». Відбір - основа комплектування. Сутність відбору, його види. Місце та сутність первинного відбору у технологічному процесі комплектування БФ.

Технологічні операції, що передують відбору: виявлення потоку документів; виявлення та відбір бібліографічних та інформаційних покажчиків, які відтворюють необхідний потік документів; вивчення покажчиків; аналіз попиту (задоволеного та незадоволеного) користувачів в бібліотеці. Етапи та операції первинного відбору. Оцінка виявлення документів, прийняття рішення. Замовлення документів як заключний етап первинного відбору, з'ясування каналів постачання, оформлення замовлення.

Розподіл поточних надходжень між окремими фондами бібліотек. Види комплектування, їх загальні риси, взаємозв'язки. Поточне комплектування як реалізація відбору: об'єкт, методи.

Попереднє замовлення - основний метод поточного комплектування. Бібліографічне забезпечення поточного комплектування. Ретроспективне комплектування: сутність, значення, об'єкт, бібліографічне забезпечення. Взаємодія бібліотек в комплектуванні БФ. Рівні взаємодії.

Система документопостачання бібліотек в умовах ринкової економіки

Сутність та складові системи документопостачання БФ. Співвідношення способів, джерел та форм документопостачання БФ.

Класифікація джерел та способів документопостачання. Формування електронної складової системи документопостачання.

Книжкові магазини в системі постачання бібліотек документами. Особливості взаємодії бібліотек з державними та комерційними джерелами документопостачання. Обов'язковий примірник документів: поняття, функції, історія, сучасний стан, перспективи розвитку.

Передплата, документообмін, дар, копіювання як способи документопостачання БФ.

Організація документних ресурсів в умовах бібліотеки

Приєм документів як перший етап процесу організації бібліотечного фонду: завдання, вимоги, технологія прийому.

Облік бібліотечного фонду: завдання, функції, вимоги до нього. Еволюція ідеї обліку бібліотечного фонду. Одиниці обліку.

Види обліку бібліотечного фонду. Сумарний (кількісний) облік: значення, форми, правила ведення документів сумарного обліку. Індивідуальний облік: значення, форми, правила ведення документів. Реєстраційний облік: призначення, правила ведення документів реєстраційного обліку. Особливості обліку електронного фонду бібліотеки.

Завдання, зміст, технологія початкової обробки документів бібліотечного фонду. Загальна характеристика технічної та семантичної обробки документів, що надходять до бібліотеки й вибувають із неї. Автоматизація прийому, обліку, обробки документів.

Завдання розміщення бібліотечного фонду. Вимоги до розміщення бібліотечного фонду. Вплив архітектурно-планувальних рішень бібліотечної будівлі, рівня механізації та автоматизації бібліотечних процесів, технологічних потоків на розміщення фонду.

Способи розміщення: горизонтальне, вертикальне (баштове), змішане (горизонтально-вертикальне), їх варіанти. Вимоги до будівель бібліотечних фондосховищ.

Значення, завдання та вимоги до розстановки БФ. Класифікація та основні види розстановок, їх загальна характеристика. Семантичні (змістовні) розстановки: систематична, тематична, предметна розстановки, їх характеристика, особливості використання у бібліотеках. Розстановки формального типу (алфавітна, хронологічна, географічна, мовна, форматна, нумераційна), особливості їх використання у бібліотеках.

Розстановка документів в умовах відкритого доступу користувачів до бібліотечного фонду.

Сучасні тенденції розстановки бібліотечного фонду. Механізація та автоматизація процесів розстановки.

Зберігання бібліотечних фондів

Понятійний апарат предметної сфери «зберігання БФ», співвідношення базових понять. Роль і значення зберігання бібліотечного фонду.

Міжнародна та національна концепції зберігання бібліотечного фонду. Державна програма «Документальна пам'ять України».

Основні аспекти розробки проблеми зберігання бібліотечного фонду. Забезпечення збереженості бібліотечних документів в усіх процесах ФБФ. Фактори, що впливають на зберігання бібліотечного фонду: соціальні, фізико-хімічні, біологічні. Режими зберігання БФ: температурно-вологісний, світловий, санітарний. Правила розміщення, зберігання та транспортування документів.

Стабілізація та реставрація документів, що входять до складу бібліотечного фонду.

Пожежна безпека бібліотечного фонду. Вимоги до охоронної сигналізації.

Соціальний захист фонду. Виховання у читачів дбайливого ставлення до БФ. Адміністративно-правова відповідальність бібліотекаря і читача за збереженість БФ. Технічний захист фонду.

Перевірка фонду як умова його зберігання. Значення, завдання і періодичність перевірки. Методи перевірки бібліотечного фонду: за документами індивідуального обліку, за допомогою картотеки контрольних талонів, індикатора, топографічного каталогу. Організація роботи з перевірки фондів. Особливості перевірки фонду у централізованій бібліотечній системі.

Національна програма збереження бібліотечних та архівних фондів на 2000–2005 роки.

БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВО І БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бібліографознавство як наука

Бібліографознавство як наука. Бібліографознавство: структура, об'єкт, предмет, місце в системі наук.

Основні напрями науково-дослідної роботи в галузі бібліографознавства. Фундаментальні та прикладні дослідження в галузі бібліографознавства.

Основні центри (вузи, бібліотеки, Книжкова палата, органи інформації), що здійснюють наукові розробки в галузі бібліографознавства.

Бібліографічна інформація як наукове поняття

Сутність і зміст поняття “бібліографічна інформація”, форми її існування: бібліографічне повідомлення, бібліографічний опис, бібліографічний запис, бібліографічний посібник.

Основні суспільні функції БІ – пошукова, комунікативна та оціночна, їх сутнісно-функціональні структури та форми вираження (генетична, логічна).

Бібліографічна інформація як вихідне поняття загальної теорії бібліографії.

Видова класифікація бібліографії як наукова проблема

Класифікація бібліографії. Варіанти класифікації бібліографії.

Поточна, ретроспективна, перспективна, універсальна, галузева,

комплексна, персональна, країнознавча, краєзнавча, бібліографія екстеріорикки тощо. Бібліографія бібліографії як особливий вид бібліографії.

Національна бібліографія. Поняття, функції.

Характеристика системи поточних показчиків друкованої продукції в Україні.

Українська бібліографія XI-XVII ст.

Перша бібліографічна пам'ятка Київської Русі “Богословица от словес”, списки “істинних” і “ложних” книг, інвентарі та описи церковних, монастирських бібліотек тощо. Бібліографія від виникнення книгодрукування в Україні (1574 р.) до середини XVII ст. (каталоги бібліотек, допоміжні показчики до книг та інші).

“Оглавление книг, кто их сложил” – як друкована пам'ятка бібліографії другої половини XVII ст. Поява першої української музичної бібліографії – “Реестр нотних зошитів, що належить Львівському братству” (1697 р.). Характеристика інших друкованих і рукописних бібліографічних пам'яток вказаного періоду, спільність в методиці їх підготовки.

Українська бібліографія XVIII – XIX ст.

Запровадження гражданського друку в Росії та Україні, його вплив на бібліографування літератури, надрукованої гражданським шрифтом. Використання української бібліографії для потреб церкви, держави, науки, книжкової торгівлі.

Розвиток книготорговельної бібліографії, роль друкарень України в її розвитку (в т. ч. друкарні Києво-Печерської лаври). Бібліотечні каталоги Харківського колегіуму, Київської академії та бібліотек інших навчальних закладів. Бібліографічна діяльність українського просвітителя Г.С. Сковороди. Зародження галузевої бібліографії та біобібліографії.

Харківський університет та початок розвитку в Україні бібліографії книг гражданського друку. І.І. Срезневський та бібліографія в Україні. Викладання бібліографії П.О. Яковським в Кременецькому ліцеї на Волині.

Перші бібліографічні списки краєзнавчої літератури та виникнення сільськогосподарської бібліографії.

Бібліографія на західноукраїнських землях. “Руська трійця” та її вклад у розвиток української бібліографії. Бібліографічна інформація на сторінках періодичних видань.

Розвиток рекомендаційної бібліографії в Україні.

Бібліографія в Україні у XX ст.

Розвиток бібліографознавства та створення перших бібліографічних установ. Бібліографічна комісія при Науковому товаристві ім. Т.Г. Шевченка у Львові (1909 р.), Одеське бібліографічне товариство при Новоросійському університеті (1911 р.).

Виникнення державної бібліографії в Україні.

Роль української книжкової палати, УНІКУ, Всенародної бібліотеки

України та інших бібліотек у розвитку бібліографознавства в Україні.

Підготовка кадрів, відкриття Харківського бібліотечного інституту, бібліотечних технікумів.

Бібліографічна діяльність бібліотеки

Поняття, сутність, структура бібліографічної діяльності. Суб'єкти і об'єкти бібліографічної діяльності. Виробництво і поширення бібліографічної інформації. Результати бібліографічної діяльності.

Основні напрями бібліографічної діяльності бібліотеки. Довідково-бібліографічне обслуговування. Бібліографічне інформування користувачів. Електронна бібліографія. Бібліографічні бази даних.

ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВІ СИСТЕМИ

Теоретичні основи створення ІПС бібліотек

Довідково-пошуковий апарат бібліотеки. Основні поняття, функції, специфічні особливості ІПС бібліотек. АБІС (автоматизована бібліотечна інформаційна система) як основа створення довідково-пошукового апарату бібліотеки. Взаємозв'язки АБІС з видами діяльності бібліотеки.

Вимоги до змісту і побудови ІПС бібліотек.

Особливості видів і форм ІПС в бібліотеках різних типів.

Класифікація ІПС бібліотек за структурою групування бібліографічних записів. Класифікації ІПС бібліотек в залежності від матеріальних носіїв інформації.

Інформаційні ресурси інтернет-комплексу НБУВ.

Система каталогів бібліотек

Система каталогів та картотек як складова інформаційно-пошукового апарату бібліотеки (карткові, друковані, електронні). Алфавітний каталог: структура, зміст, функції. Систематичний каталог: види, значення, завдання. Предметний каталог: організація, ведення, редагування. Зведені каталоги бібліотек.

Вимоги до організації системи каталогів бібліотек. Основні властивості, принципи, призначення, функції.

КНИГОЗНАВСТВО І ІСТОРІЯ КНИГИ

Книгознавство як наука і навчальна дисципліна

Зміст поняття «книгознавство». Сутність книгознавства. Об'єкт, предмет, місце в системі наук. Функції книгознавства. Методологія книгознавства. Застосування комплексу загальнонаукових та спеціальних методів у книгознавстві.

Дисципліни історико-книгознавчого циклу в системі знань про книгу.

Становлення та розвиток книгознавства як науки

Впровадження терміна «книгознавство» у науковий обіг у роботах М. Деніса (друга половина XVIII ст.). Книгознавство у XIX ст. Бібліографічні та бібліологічні товариства, їх роль у становленні книгознавчої теорії.

Книгознавчі дослідження російських науковців у першій третині XX ст. М. Лісовський, його трьохелементна структура книгознавства: книговиробництво – книгорозповсюдження – книгоопис.

Особливості розвитку українського книгознавства у 20–40-х рр. XX ст. Український науковий інститут книгознавства. «Бібліологічні вісті» як новий тип наукового книгознавчого періодичного видання. Д. Балака, В. Іванушкін, І. Крип'якевич, С. Маслов, Ю. Меженко, Я. Стешенко та їх внесок у розвиток вітчизняного книгознавства.

Книгознавчі дослідження Л. Биковського та українських науковців в еміграції, їх внесок у розвиток книгознавства як соціальної науки про книгу, у формування концепції національно-державної книжкової справи та історію українського книжкового руху. Українське товариство прихильників книги у Празі. С. Сірополко і часопис «Книголюб».

Відродження книгознавчої науки в кінці 50-х років XX ст. Комплексне вивчення книгознавчих проблем у 60–80-х рр.

Теоретичні розвідки 60–80-х рр. XX ст. Визначення книгознавства в Українській радянській енциклопедії, запропоноване Ф. Максименком.

Науково-дослідна робота у галузі книгознавства на сучасному етапі

Відродження національних наукових книгознавчих досліджень в незалежній Україні. Провідні книгознавчі наукові центри – Національна бібліотека України ім. В. Вернадського, Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Сучасна структура організації науково-дослідної роботи у галузі книгознавства. Науково-дослідні центри: Інститут української книги (нині – Інститут книгознавства) (НБУВ), Книжкова палата України, спеціалізовані кафедри вищих навчальних закладів, музеї книги. Підготовка фахівців з книгознавства у вищих навчальних закладах.

Проблематика досліджень на теоретичному, історичному, методичному і практичному рівнях. Розробка теоретичних і практичних аспектів історико-книгознавчих наук, методики роботи з фондами рідкісних і цінних книжок, обґрунтування обсягу і завдань книгознавчих навчальних дисциплін. Перспективні напрями теоретико-методологічних розвідок – визначення магістральних напрямів розвитку книгознавства, його структури, пріоритетів.

Кодикологія, кодикографія та книжкове пам'яткознавство як спеціальні книгознавчі дисципліни

Комплекс книгознавчих дисциплін, що досліджують окремі види і жанри книг та книжкової справи в історичному, сучасному і прогностичному аспектах. Спеціальні книгознавчі дослідження історичного характеру та вивчення історії рукописної та друкованої книги. Історія книги як історико-

книгознавча дисципліна. Палеографія, філігранологія, бібліопегія, археографія, маргіналістика як спеціальні історико-книгознавчі дисципліни.

Кодикологія. Визначення, об'єкт, предмет, основні завдання. Етапи організації практичної кодикологічної діяльності. Особливості структури рукописної книги. Кодикографія. Кодикографічний опис. Провідні наукові центри кодикологічних і кодикографічних досліджень в Україні.

Книжкове пам'яткознавство як наука та вид практичної діяльності, його об'єкт, предмет, межі, основні завдання. Критерії визначення рідкості і цінності книг. Організація роботи у бібліотеках та музеях з рідкісними і цінними виданнями. Найбільші колекції книжкових пам'яток в Україні

Книга як продукт духовної і матеріальної діяльності людини

Еволюція поняття «книга». Суспільне значення книги на різних історичних етапах її існування. Сутність книги як суспільного явища.

Електронна і традиційна книга: проблеми співіснування та взаємодії.

Книга як феномен національної культури в її історичному розвитку. Роль і значення книги у формуванні української національної самосвідомості. Українська книжна та книжкова культура. Державна підтримка книговидавничої справи: декларації та реалії.

Книга як продукт духовної і матеріальної діяльності. Соціальні функції книги – носія певної суми знань та ідей: ідеологічна, інформаційна, комунікативна, естетична.

Типологія книги

Становлення і розвиток типологічних поглядів у книгознавстві. Типологія видань: принципи, завдання, функції.

Модель видання як інструмент типологічного аналізу. Визначення понять: «твір друку», «видання», «вид видання», «тип видання».

Типи літератури за віковою і мовною ознаками та соціальним призначенням. Жанри літературних творів.

Види друкованих видань. Класифікація всіх друкованих видань за певними ознаками (періодичності, матеріальної конструкції, знакової природи інформації, складом основного тексту, цільовим призначенням, способом виробництва, за обсягом, за змістом, за іншими ознаками: рідкісна, мініатюрна, бібліофільська, антикварна). Види неперіодичних видань. Види періодичних і продовжуваних видань. Нетекстові видання.

Основні конструктивні елементи книги

Поняття конструкція та структура книги. Матеріальна конструкція книги. Кодекс як основна форма сучасної книги. Зовнішні елементи книги: книжковий блок, обкладинка (оправа, супероправа, їх функції), форзац, корінець, каптал. Формати, їх стандарти. Обсяг, поняття про друкарський, авторський, обліково-видавничий аркуш. Матеріали, з яких виготовлена книга, їх вплив на функціонування книги.

Внутрішні елементи книги. Інформаційно-рубрикаційні (титул, його види шмуцтитул та їх частини, початкова полоса); ілюстраційні (фронтиспіс, ілюстровані полоси); композиційні (авантитул, кінцева полоса). Поля (береги), їх призначення. Структурно-складові частини видання. Текст книги. Види текстів (основний, додатковий, допоміжний). Основні види ілюстрацій, їх роль у оформленні книги у відповідності з цільовим та читацьким призначенням.

Апарат книги

Основні різновиди тексту книги. Апарат книги як система орієнтації в її структурі та змісті. Апарат книги як сукупність допоміжних текстів та його призначення. Класифікація допоміжних текстів за їх основними функціями. Розпізнавальний апарат книги: вихідні відомості та їх розміщення в книзі. Довідково-пошуковий апарат книги: зміст, допоміжні покажчики до змісту книги та колонтитули.

Структура науково-допоміжного апарату. Вимоги до нього. Передмова, вступна стаття, післямова, коментар, примітки. Бібліографічний апарат книги: бібліографічні посилання та прикнижкові (пристатейні) списки та покажчики. Зміст і призначення в залежності від типу і виду видання, читацького призначення.

Розміщення в книзі компонентів її апарату.

Основні етапи розвитку письма

Виникнення і розвиток писемності як засобу вираження й закріплення думки і мови, їх взаємозв'язку. Функції письма. Передумови виникнення письма.

Поняття та характеристика піктографії та ідеографії. Системи ідеографічної писемності. Виникнення фонетичного письма та розвиток алфавітів. Фінікійський алфавіт. Розповсюдження фонетичних алфавітів у Європі та Азії. Запозичення фонетичного алфавіту греками. Грецький та латинський алфавіт.

Еволюція матеріалів і форм книги. Рукописна книга Середньовіччя

Матеріали для письма та форми книги в давнину. Глина як основний матеріал для книг у народів Міжріччя: у шумерів, в Ассіро-Вавілонії. Клинописне письмо. Месопотамські клинописи.

Поняття про найдавнішу форму книги – сувій. Характеристика папірусу. Найвідоміші папірусні раритети. Виготовлення та розповсюдження пергамену. Поява книги-кодексу. Виготовлення книг з бамбуку у стародавньому Китаї. Винахід паперу у Китаї.

Створення книг з шовку у Давньому Китаї. Виготовлення книг з пальмового листа в Індії.

Скрипторії Середньовіччя. Основні матеріали для письма. Типи середньовічного письма. Найбільш відомі манускрипти середньовіччя: Олександрійський кодекс; Ватиканський кодекс; Баллімотська книга; Келльська книга; Рукопис Войнича, Кодекс аурес (Золотий кодекс). Писемність і книга на Близькому Сході, в Закавказзі та Середній Азії.

Найдавніші паперові пам'ятки Візантії. Характерні риси оформлення візантійської рукописної книги у VI столітті. Особливості оздоблення тексту візантійської книги.

Внутрішня структура візантійської книги у IX-X столітті. Мистецтво художнього оформлення книги: застосування мозаїки, рослинного та геометричного орнаменту. Найпопулярніші структурно-декоративні елементи у оздобленні візантійської книги.

Слов'янська писемність. Українська рукописна книга в XVI- XVIII ст.

Документальні свідчення існування найдавнішої писемності на території східних слов'ян. Літописи Київської Русі дохристиянського періоду.

Вплив християнства на поширення слов'янської писемності. Рукописна книга Київської доби (XI-XIII ст.). Найдавніша точно датована рукописна пам'ятка створена на Русі «Остромирове Євангеліє».

Кирило і Мефодій, їх роль у розвитку слов'янської писемності. Характеристика кирилиці та глаголиці, ареал їх розповсюдження.

Українська рукописна книга в XVI- XVIII ст.

Й. Гутенберг і початок друкарства в Європі. Найвідоміші європейські друкарі XV ст.

Передумови і початок друкарства. Інкунабули і палеотипи. Біографічні відомості про Й. Гутенберга. 42-рядкова Біблія – шедевр книжкового мистецтва. Інші видання Гутенберга. «Provinciale Romanum», його доля. Значення винаходу друкарства, його тріумфальний хід по Європі.

Початок книгодрукування в Німеччині. Початок книгодрукування в Італії, Франції, Англії, Польщі та Чехії.

Гіпотези щодо існування в Україні друкарства у XV столітті. «Прогностична оцінка поточного 1483 р.» – перша надрукована книга українського автора Ю. Дрогобича.

Становлення книгодрукарства як мистецтва

Внутрішня структура та оздоблення інкунабул. Поняття про сигнатури та пагінацію, друкарські марки. Ілюстрування інкунабул. Розвиток графіки латинських друкарських шрифтів у XV столітті: готичні друкарські шрифти, антиквенні друкарські шрифти. Ілюстрування в ранніх друкованих книгах: гравюра на дереві, гравюра на металі.

Внутрішня структура й оздоблення палеотипів. Ілюстрація в палеотипних виданнях: гравюра на дереві, гравюра на металі.

Формування нових стильових ознак у європейському палітурному мистецтві. Екслібріс, суперекслібріс і книговидавнича марка.

Початок друкарства кириличним шрифтом

Найвидатніші друкарі XVI ст. Життя та діяльність Швайпольта Фіоля. Ш. Фіоль – перший друкар книг кириличним шрифтом. Поширення видань

Ш. Фіоля в Україні.

Діяльність перших кириличних друкарень в Венеції, Сербії та Чорногорії.

Франциск Скорина – основоположник білоруського друкарства. Друкарні у Вільно та Празі. «Біблія руська» та інші видання Ф. Скорини. Характеристика цих видань. Послідовники діяльності Ф. Скорини: С. Будний та В. Тяпинський. Білорусько-українські друкарні: Віленська, Несвіжська, Тяпинська, Заблудівська, Євська, Могилівська, Кутеїнська, Буйницька і Супрасльська.

Початок книгодрукування на українських землях. Книговидавнича діяльність І. Федорова в Україні.

Іван Федоров, біографічні відомості. Перша датована друкована книга в Росії – Апостол 1564 р. Друкарня в Заблудові, її видання: «Євангеліє Учительное», «Псалтир» та «Часословець». Діяльність Івана Федорова у Львові. Книговидавнича діяльність І. Федорова в Острозі: видання книги «Нового завіту» та острозького «Букваря», особливості оформлення. Значення діяльності І. Федорова. Друкарня у Львові після Івана Федорова. Заснування друкарні Львівського братства. Діяльність П. Мстиславця у Вільно.

Характеристика книжкової справи в XVII ст. Фірма ельзевірів

Книговидання та книжкова торгівля, загальні тенденції. Енциклопедії та картографія. Діяльність Королівської типографії у Франції. Вплив цензурної політики королівської влади на книговидання. Професійні організації друкарів. Англійські вдосконалення в галузі авторського права та книжкової торгівлі. Видавнича династія Ельзевірів. Книготорговельна та видавнича діяльність засновника фірми – Лодовейка Ельзевіра. Поняття про ельзевірний формат. Мініатюрні видання. Внесок діяльності фірми Ельзевірів у європейське книгорозповсюдження. Поява періодичних видань в країнах Європи.

Українські друкарні кінця XVI–XVII ст.

Друкарня Львівського братства кінця XVI ст. «Просфоніма», «Адельфотес» та інші видання. Початковий період книгодрукування в Києві (1615–1627 р.р.).

Лаврське книговидання: Часослов, «Візерунок цнот», Анфологійон, «Вірші на жалосний погріб Петра Конашевича-Сагайдачного». Видатні представники лаврського видавничого осередку: Єлисей Плетенецький, Захарія Копистенський, Тарасій Земка, Памво Беринда та інші. Київська друкарня в часи правління Лаврою архімандрита Петра Могили. Інокентій Гізель і новий період діяльності лаврської друкарні. Тематика українських стародруків. Літургійні та навчальні видання. Полемічні твори. Переклади богословських праць.

Мистецтво західноєвропейської книги XVIII ст.

Мистецтво оформлення західноєвропейської книги XVIII ст. Найвидатніші друкарі. Діяльність французьких просвітителів. «Енциклопедія

наук, мистецтв і ремесел» Д. Дідро і Ж. Д'Аламбера. Оформлення книг у стилі «рококо». Поява нових стильових ознак в оформленні та оздобленні книг. Характеристика аристократичних видань. Мистецтво гравюри на міді.

Зародження бульварної преси. Найвідоміші видавництва.

Запровадження громадянського книгодрукування та книговидавання в Росії та Україні у XVIII ст.

Нововведення Петра I у книговидавничу справу. Реформа азбуки та запровадження громадянського друку. Тематика та типи видань Петровської епохи. Особливості видань Петровської епохи, поява гравійованих на міді авантитулів. Початок російської періодики. Розквіт книговидавничої діяльності у період царювання Катерини II. Накази про «вольні» друкарні 1783 та 1796 рр.

Встановлення світської цензури. Запровадження цензурного нагляду за діяльністю українських друкарень. Укази Петра I про заборону поширення та друкування книг українською мовою.

Продовження діяльності друкарні Львівського Ставропігійського братства. Почаївська друкарня. Найвидатніші видання: «Народовещаніє», «Книжиця для господарства», «Богогласник», що містив вірші і пісні численних українських поетів; «Такса книг» – перший вітчизняний друкований каталог. Мистецтво почаївських стародруків, гравюри Й. і А. Гочемських, Ф. Стрільбицького та інших. Використання української літературної мови в почаївських стародруках.

Книговидавання в Києво-Печерській лаврі.

Розвиток книговидавання в провідних країнах світу в XIX -XX ст.

Технічна модернізація типографської справи. Європейська палітурна справа.

Виникнення видавничо поліграфічних фірм у другій половині XIX ст. Виникнення спеціалізації. «Закон про авторське право» 1891 р.

Характеристика великих книжкових фірм Німеччини: Ф. Брокгауза, Й. Мейера, А. Ф. Реклама. Розширення діяльності приватних комерційних видавництв і друкарень.

Книгодрукування в Україні. Українські видання у друкарнях Москви та Петербурга. Графічна творчість Т.Г. Шевченка. Діяльність перших українських книговидавничих фірм.

Загальна характеристика книжкової справи в світі на початку XX ст. Розвиток книговидавання на початку XX ст. видавництва світу. Становлення сучасного книгодрукарського мистецтва.

Високий рівень поліграфії. Характерні риси роботи західних видавництв.

Характерні риси і тенденції розвитку книжкової справи в світі в XX ст. Державна політика зарубіжних країн в галузі книговидавання. Концентрація, монополізація, спеціалізація у видавничій справі.

Маркетинг у книжковій справі. Бестселери. Експорт книжкової продукції. Шляхи розповсюдження книжок.

Поняття про авторське право і суміжні права. Структура книжкового випуску. Найкрупніші видавництва світу.

Електронне книговидання.

АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНА ОБРОБКА ДОКУМЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Теоретичні основи аналітико-синтетичної обробки документів

Поняття про аналітико-синтетичну обробку документів, причини її виникнення, мету і завдання.

Поняття «згортання інформації». Аналіз і синтез як основні операції аналітико-синтетичної обробки документів та інформації. Макроаналітичне та мікроаналітичне згортання інформації.

Види аналітико-синтетичної обробки документів та інформації: складання бібліографічного опису, індексування (систематизація, предметизація, координатне індексування), анотування, реферування, науковий переклад, огляд документів.

Теоретичні основи бібліографічного опису

Бібліографічний опис як бібліографічна характеристика документа та елемент бібліографічної інформації, його обов'язкові елементи. Загальні вимоги до складання бібліографічного опису. «Бібліографічний опис», «бібліографічний запис»: співвідношення термінів. Поняття про авторитетний запис і про авторитетний контроль.

Стандартизація бібліографічного опису документів

Міжнародна організація зі стандартизації (англ. International Organization for Standardization, ISO).

Створення міжнародного стандартного бібліографічного опису (ISBD) у рамках міжнародної довгострокової "Програми універсального бібліографічного обліку і міжнародного формату MARC" (UBCIM).

Використання формату UNIMARC в Україні. Впровадження формату для обміну бібліографічними даними на магнітних носіях (ДСТУ 3578-97) "Формат бібліографічного запису (книги і серіальні видання)" Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (НБУВ), його значення для вирішення каталогізаційних завдань та зв'язку з міжнародною практикою каталогізації.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку опису в Україні. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Анотування документів

Сутність поняття анотування документів. Сутність поняття анотації, її призначення. Функції та вимоги до анотації. Класифікація анотацій. Процес анотування. Вимоги до оформлення тексту анотації. Особливості складання довідкової анотації. Особливості складання рекомендаційної анотації.

Реферування документів

Сутність поняття реферування і реферат, їх призначення та функції. Вимоги до рефератів. Класифікація рефератів.

Процес реферування документів, його основні етапи. Види читання тексту. Структура реферату та особливості його тексту, оформлення та розташування.

Національна система реферування наукової літератури

Теоретичні основи систематизації документів

Класифікація наук як філософсько-методологічна основа документної систематичної класифікації. Значення класифікації наук для бібліотечно-бібліографічних класифікацій. Відмінності документної класифікації від класифікації наук (об'єкти, мета, форма).

Типи систематичних документних класифікацій у залежності від технології побудови (ієрархічні та фасетні).

Таблиці класифікації, призначення, структура: основні, допоміжні таблиці, алфавітно-предметний покажчик, індексація. Класифікаційні індекси як інформаційно-пошукова мова систематичних бібліотечно-бібліографічних класифікацій.

Види індексації за базою та побудовою.

Основні види та проблеми розвитку бібліотечних класифікацій

Поняття й принципи класифікації документів. Десяткова класифікація Дьюї. Бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК).

Філософсько-методологічна основа УДК. Основний ряд УДК, принципи його структурування. Невідповідність сучасній структурі наукового знання. Пропорційна насиченість класів.

УДК як ієрархічна комбінаційна класифікаційна система. Десятковий принцип у побудові таблиць. Допоміжні таблиці (загальні та спеціальні визначники). Індексація в УДК, математичні знаки та інші символи.

УДК як міжнародна система кодування інформації. Діяльність Міжнародної федерації з документації (МФІД), Консорціуму з розвитку УДК.

Використання УДК в Україні. Видання таблиць УДК українською мовою. Електронна версія УДК.

Теоретичні основи предметизації документів. Загальна методика предметизації документів

«Предмет» з точки зору предметизації документів і предметного пошуку. Предметна рубрика (ПР), визначення, функції, полісемічність.

Мова предметних рубрик як лексичних одиниць ІПМ предметизації.

Види ПР за структурою. Види підзаголовків ПР, їх застосування. Посилально-довідковий апарат мови ПР. Метод типізації в предметизації.

Суть і послідовність процесу предметизації документів. Основні етапи. Метод багаторазового відображення документа у процесі предметизації.

Залежність методики предметизації документів від призначення.

Використання предметизації для електронних ІПС.

АРХІВОЗНАВСТВО

Архівознавство як наука і навчальна дисципліна

Архівознавство як наука. Мета і завдання архівознавства. Методи архівознавства. Об'єкт і предмет архівознавства. Об'єкт архівознавства за В. Автократовим. Поняття архівного документу.

Архівознавство як навчальна дисципліна. Міждисциплінарні зв'язки архівознавства.

Архіви – специфічна інформаційна система.

Архіви – складова інформаційних ресурсів та самостійний компонент сучасної системи інформаційного обслуговування суспільства. Постійне зростання – властивість архівного інформаційного середовища. Архівні фонди і справи (історична класифікація). Формально-логічні побудови в архівах. Поодиночний (фонд, справа), а не подокументний облік в архівах.

Архівна інформація у науково-дослідній роботі.

Завдання та зміст інформатизації архівної справи в Україні.

Система архівних установ в Україні. Організація документів на рівні Національного архівного фонду

Поняття “архівна система”, “система архівних установ” і “мережа архівних установ”. Закон України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”. Сучасна система архівних установ в Україні: загальна характеристика. Підпорядкування архівної системи. Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства. 1.

Організація документів Національного архівного фонду України. Державні архіви. Рівні організації документів НАФ.

Законодавчо-нормативне регулювання діяльності архівних установ України.

Закон України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”. Архівний закон про об'єкт і предмет правового регулювання. Пріоритети державної політики у сфері архівної справи. Законодавство України про структуру Національного архівного фонду (далі – НАФ). НАФ – категорія культури і права. Закон про НАФ як складову частину вітчизняної і світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства. Право власності на документи НАФ. Правила роботи архівних установ України. Особливості, завдання і структура Правил. Правила організації діловодства та архівного зберігання документів. Розроблення інших нормативних документів, що регламентують роботу архівних підрозділів державних наукових установ, музеїв і бібліотек. Нормативна база (Постанови Кабінету Міністрів України, Накази Міністра юстиції України, Накази Голови Державної архівної служби України) щодо експертизи цінності документів, комплектування державних архівів, обліку, зберігання та забезпечення збереженості документів НАФ: загальна характеристика.

Розробка теоретичних, науково-методичних засад організації архівної справи в Україні. Діяльність Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства.

Державні архіви й організаційно-методичне керівництво архівними підрозділами та службами діловодства установ, підприємств, організацій.

Центральні державні архіви та їхня роль у розробленні методики і практики архівної роботи. Регіональні науково-методичні центри. Робота державних архівів з джерелами комплектування. Основні форми організаційно-методичної роботи. Види нормативних та методичних посібників (правила, інструкції, номенклатури справ для установ, переліки документів із зазначенням строків зберігання, методичні рекомендації). Консультативна допомога міським і районним архівам, установам, організаціям з питань архівної справи і діловодства. Контроль за роботою архівних підрозділів і служб діловодства органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ, організацій – джерел комплектування.

Джерела комплектування архівних установ.

Завдання якісного формування Національного архівного фонду України як складової інформаційних ресурсів країни. Джерела формування НАФ та джерела комплектування державних архівів. Законодавчо-нормативна база щодо комплектування державних архівів. Організація комплектування державного архіву і визначення джерел комплектування – юридичних і фізичних осіб. Укладання списків установ, що функціонують в зоні комплектування державного архіву і у своїй діяльності утворюють або не утворюють документи, що підлягають віднесенню до НАФ. Органи державної влади, місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства, установи, організації як джерела комплектування державних архівів. Строки, після закінчення яких здійснюється приймання документів від державних установ. Напрями роботи державних архівів з джерелами комплектування. Робота державних архівів з уточнення списків установ-джерел комплектування. Інші джерела поповнення фондів державних архівів. Заходи державних архівів щодо виявлення джерел та комплектування документами архівної україніки. Допоміжні списки джерел комплектування. Комплектування бібліотек документами НАФ.

Експертиза цінності документів та комплектування державних архівів.

Експертиза цінності документів: завдання, принципи і критерії. Теорія експертизи цінності, її наукові засади. Експертиза документів в архівному підрозділі установи. Експертиза документів у державних архівах. Цільова експертиза. Діяльність експертних комісій. Експертно-перевірні комісії. Центральна експертно-перевірна комісія. Положення про експертні комісії. Переліки документів: міжвідомчі, відомчі: загальна характеристика. “Перелік типових документів, що створюються під час діяльності органів державної

влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій із зазначенням строків зберігання документів” (2012 р.). Відомчі переліки документів: процедура схвалення, погодження та затвердження. Концепція створення вітчизняної системи переліків документів зі строками зберігання. Тимчасове зберігання архівних документів в установах. Постійне зберігання архівних документів.

Організація документів на рівні архіву та архівного фонду.

Організація роботи архіву: структура, основні напрями діяльності, нормативна база. Архівний фонд, об’єднаний архівний фонд, архівна колекція. Нефондова система організації документів в архівах. Організація документів за фондовою системою. Фондування як комплекс робіт з визначення, уточнення фондової належності документів, створенні на наукових засадах архівних фондів, наданні їм назв та встановлення їх хронологічних меж. “Правила визначення архівного фонду” (1939 р.) про ознаки пофондового групування документів. Правила фондування 1958 р.: науковий зміст і методика фондування. Внутріфондова систематизація документів: напрацювання наукових методик. Схеми систематизації документів архівних фондів.

Облік і зберігання документів Національного архівного фонду

Поняття про облік архівних документів. Система облікових документів державного архіву. Облік документів з обмеженим доступом.

Забезпечення збереженості архівних документів: вітчизняний і зарубіжний досвід. Наукові дослідження в галузі забезпечення збереженості архівних документів. Зберігання документів: нормативна база.

Довідковий апарат державних архівів: структура, зміст, завдання.

Поняття про довідковий апарат архівів, його функції і завдання. Становлення та еволюція довідкового апарату архівів.

Єдина система довідкового апарату архівів. Структура системи довідкового апарату. Довідники про склад і зміст документів НАФ в цілому. Інформаційно-пошукові архівні довідники. Типово-видова структура довідкового апарату архівів. Центральний фондний каталог. Міжархівні довідники: видова класифікація. Фондовий каталог архіву. Путівник по фондах архіву. Архівний опис; ановані реєстри описів. Архівні каталоги: систематичний, хронологічний, предметний, тематичний, іменний, географічний. Схеми класифікації документної інформації в систематичних каталогах державних архівів. Показники. Архівні огляди документів. Інтегральна (багатоцільова) автоматизована інформаційно-пошукова система (АПС), її функції. Розробка АПС “Фондовий каталог”.

Описання архівних документів: теорія, методика і практика.

Архівне описування – процес створення і організації вторинної документної інформації. Архівне описання – структурована вторинна архівна інформація. Основні одиниці описування. Принципи і методи архівного

описування. Вимоги до описової статті. Структура описання, інформаційні зони.

Стандартизація архівного описування. Дескриптивні стандарти – пріоритетні напрями у стратегії Міжнародної ради архівів. Московський міжнародний семінар 2005 р. з питань стандартизації архівного описування. Міжнародні стандарти архівного описування. ISAAR (CPF). Загальний міжнародний стандарт архівного описування ISAD(G). Правила багаторівневого описування. Елементи описання. ДСТУ 4331:2004 Правила описування архівних документів.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО

Документознавство як наука

Документознавство як наука: об'єкт, предмет, завдання, функції (загальні, спеціальні, часткові). Напрями наукових досліджень із документознавства (теоретико-фундаментальні, теоретико-прикладні, історичні, науково-технологічні).

Джерельна (історичні джерела, чинні правові акти, державні та галузеві стандарти), історіографічна (праці П. Отле, К. Мітяєва, С. Кулешова, Н. Кушнарєнко, Г. Швецової-Водки, М. Слободяника та ін.) бази курсу.

Діловодство як практична сфера застосування результатів документознавчих досліджень. Міжнародні організації у сфері управління документацією.

Структура, сучасні концепції документознавства

Структура документознавства. Загальне і спеціальне документознавство.

Загальне документознавство (документологія) як наука, що розробляє питання теорії документа, досліджує походження та еволюцію документа, процес його створення, збереження та проблеми функціонування. Структура загального документознавства: теорія (концепції, функції, типологія документа та ін.), історія документа, документально-комунікаційної діяльності. Об'єкт, предмет, мета, завдання, методичні засади, функції загального документознавства.

Спеціальне документознавство як наука про теорію, історію окремих видів документів, їх створення та функціонування. Структура спеціального документознавства, його об'єкт, предмет, мета, завдання, методичні засади, функції. Основні напрями дослідження спеціального документознавства: теорія, історія, практична робота зі спеціальними видами документів. Класифікація та типологія об'єктів дослідження спеціального документознавства. Системи документації: базові, інфраструктурні, дисциплінарні.

Історичне документознавство та його зв'язки з іншими галузями знань.

Виникнення документа, його генезис. Розвиток знань про документ.

Виникнення документа, його генезис. Основні тлумачення походження документа. Виникнення письма як головна умова появи документа.

Прадокументи. Поширення тлумачення поняття “документ” як письмового свідчення, доказу в Давній Греції та Давньому Римі. Перші праці про вимоги до мови, стилістики, синтаксичної конструкції документа, його форм.

Документ в епоху середньовіччя. Винахід Й. Гутенберга та його значення для розвитку документа. Видове урізноманітнення документів світського, церковного життя. Уніфікація формулярів документа. Складання перших галузей знань про документ. Складання спеціальних систем документації.

Розвиток організаційного рівня дослідження документів. Галузева, функційна спеціалізація, диференціація державного, муніципального управління в ранньомодерну добу. Видове урізноманітнення документа. Розвиток систем документації. Системи спеціальної документації.

Зародження документаційної науки. П. Отле, А. Лафонтен і документація. Концепція універсального розуміння поняття „документ”, засади теорії документації. Заснування та діяльність Міжнародного бібліографічного інституту. Розгляд документа як системного об’єкта у першій половині ХХ ст. Утвердження широкого тлумачення документа.

Розвиток теоретико-методологічних, науково-методичних засад документаційної науки, документології, документалістики, документознавства, вплив інформатики на визначення їх змісту. К. Мітяєв і концепція документознавства. Організаційне оформлення документознавства. Розроблення Єдиної державної системи діловодства (ЄДСД). Перші держстандарты з управлінської документації. Роль ВНДЦДАС для розвитку теоретичних, методичних засад документознавства.

Юридичне оформлення документознавства як наукової спеціальності. Формування нової концепції документознавства у межах бібліотекознавства, книгознавства, бібліографознавства. Зміни змісту документознавства під впливом новаційних досліджень у галузі документаційної науки й інформатики.

Методологія та методика документознавства.

Методологічні, методичні засади документознавства. Предметний і рефлексивний рівні пізнання у документознавстві. Емпіричний (спостереження, вимірювання, експеримент, аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, моделювання та ін.), теоретичний (аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний методи, метод сходження від абстрактного до конкретного та єдності логічного й історичного) рівні документознавчих досліджень. Філософські, загальнонаукові, спеціальні й часткові методи документознавства. Методологічні засади документознавства (об’єктивність, системність, комплексність, цілісність та ін.).

Документ як наукове поняття та системне явище. Загальні документознавчі поняття

Документ як наукове поняття. Термінологічна нестабільність поняття “документ”. Тлумачення змісту поняття „документ” у науках документально-комунікаційного циклу. Функції документа.

Документ як система. Властивості (сутнісні, експлуатаційні, ціннісні),

ознаки (зовнішні, внутрішні), функції (загальні, спеціальні) документа як системного об'єкта. Інформаційна, матеріальна складові документа. Системний розгляд документа.

Поняття „зміст документа”, „документна інформація”, „документальна інформація”. Текст документа, його характеристика. Поняття „форма документа”. Сутність термінів „зовнішні ознаки документа”, „матеріальна складова документа”, „матеріальна конструкція документа”, „матеріальна основа документа”. Загальні документознавчі поняття: „документація”, „документальний (документаційний) фонд”, „документальний масив”, „документальний ресурс”, „документальний потік”, „документообіг” та ін. Документознавчі поняття у міжнародному стандарті ISO/1 5127–2001 ”Information and documentation: Vocabulary”.

Документ в умовах інформатизації суспільства. Електронний документ. Загальна характеристика електронного документа. Поняття „електронний документ”, його переваги, обмеженість у застосуванні. Особливості складання, зберігання, поширення, використання електронного документа. Оригінал електронного документа, його реквізити, життєвий цикл. Типологія та класифікація. Види електронного документа за наявністю аналога, стабільністю інформаційної складової, режимом доступу. Засади електронного документообігу. Закони України „Про електронні документи та електронний документообіг” (2003), „Про електронний цифровий підпис” (2003). Перспективи розвитку електронного документа.

Документування як процес створення документа

Документування як процес створення документа. Загальні положення документування. Еволюція способів документування. Кодування інформації. Види кодів: абетковий, цифровий, абетково-цифровий, рельєфно-крапковий, матричний. Знаковий метод фіксування інформації. Класифікація знаків (С. Кулешов, А. Соколов). Символ і знак. Мовні і немовні знаки. Мова як засіб кодування інформації. Мови природні і штучні. Мовна система: лексика, синтаксис і семантика, прагматика. Документ як знакова система. Системи запису (ручний, механічний, магнітний, оптичний, фотографічний, електростатичний), відтворення (ручне, поліграфічне, механічне, магнітне, оптичне, електростатичне), знищення (ручне, магнітне, оптичне, теплове) інформації, їх становлення та розвитку.

Класифікація, типологія документів за інформаційною складовою.

Поняття „зміст документа”/„інформаційна складова документа” та можливості класифікації документів за ними. Класифікація, типологія документів за змістом Н. Кушнарєнко (за характером знакових засобів фіксації інформації (текстовий, іконографічний, ідеографічний, звуковий, матричний, комплексний), мірністю запису інформації (одномірний, двомірний, тримірний), призначенням для сприйняття (людинозчитуваний, машинозчитуваний), каналом сприйняття (візуальний, тактильний, аудіальний, аудіовізуальний), ступенем його розповсюдження (опублікований, неопублікований, той, що не

публікується), за способом документування (рукописний, друкований, механічний, магнітний, фотографічний, оптичний, лазерний, електронний), рівнем узагальнення інформації (первинний, вторинний) та Г. Швецової-Водки (за рівнями узагальнення інформації (первинний, вторинний), сферою виникнення інформації та об'єктом відображення (управлінський, політичний, науковий, художній, релігійний, економічний (комерційний, технологічний), побутовий, розважальний, спортивний, особовий).

Основні види документів

Управлінський документ. Загальна характеристика управлінського документа. Поняття „управлінський документ”. Класифікація управлінських документів за послідовністю створення, рівнем доступу, юридичною силою, напрямком діяльності, терміном зберігання та ін. ознаками.

Характеристика окремих видів управлінських документів. Інформаційний документ (доповідь, звіт, доповідна записка, довідка, огляд, пояснювальна записка, службовий, супроводжувальний листи та ін.) і документ колегіального органу (протокол, довідка, стенограма та ін.). Організаційний документ (статут, положення, інструкція). Розпорядчий документ (постанова, наказ, розпорядження). Документи з особового складу (особова картка, заява, характеристика, автобіографія, резюме, анкета, доручення, розписка, особова справа, трудова книжка). Документи з господарсько-договірної, зовнішньоекономічної діяльності (договір, протокол, комерційний акт, позовна заява, претензія, запит, угода, протокол намірів та ін.). Обліково-фінансові документи (рахунок, авансовий звіт, відомість, накладна, квитанція).

Патентний і нормативний документи.

Видання як вид опублікованого текстового документа. Класифікація та типологія видань.

Книга як вид документа.

Періодичні та продовжувані видання як вид документа.

Образографічний, картографічний, музичний документи.

Кінофотофонодокумент (КФФД) як джерело зображувальної, звукової і / чи зображувально-звукової інформації. Види КФФД за каналом сприйняття інформації (візуальний, аудіальний, аудіовізуальний), способом документування (кінодокумент, фотодокумент, фонодокумент), призначенням для сприйняття (людинозчитуваний, машинозчитуваний (електронний), матеріальною конструкцією (касета, дискета, стрічка, сувій, кадр та ін.).

Мікрографічний документ як особливий вид документа, виконаний на мікроносієві.

Магнітний документ.

Оптичний документ як новітній носій інформації, заснований на оптичних способах запису і відтворення інформації.

Голографічний документ як особливий вид документа.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності

Термінологічні визначення понять «інформаційно-аналітична діяльність». Визначення інформації та її функцій. Витоки інформаційної діяльності. Основні вимоги до організації інформаційної діяльності на сучасному етапі суспільного розвитку.

Інформаційна аналітика як напрям наукового дослідження. Поняття «інформаційна аналітика». Термінологічні визначення понять «інформаційно-аналітична діяльність», «інформаційно-аналітичне забезпечення».

Становлення і розвиток інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек України. Бібліотека як суб'єкт інформаційно-аналітичного забезпечення органів місцевої влади.

Організація інформаційно-аналітичної діяльності

Зміст інформаційно-аналітичної діяльності: загальні поняття та визначення. Інформаційно-аналітична діяльність у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні. Функції ІАД. Технології інформаційно-аналітичної діяльності у сфері управління.

Системи інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. Витоки створення Служби інформаційно-аналітичного забезпечення Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.

Інформаційно-аналітичні продукти та послуги

Національна система інформаційних ресурсів, її компонентна структура. Поняття «інформаційно-аналітичний документ». Характеристика джерел інформації у системі інформаційно-аналітичної діяльності. Поняття «джерело інформації». ЗМІ як джерела інформації для підготовки управлінських рішень.

Термінологічне визначення поняття «інформаційно-аналітичний продукт». Класифікація інформаційно-аналітичних продуктів. Інформаційно-аналітичні продукти: характеристика основних видів. Дайджести, аналітичні довідки, аналітичні огляди, прогнози: ознаки та функціональне призначення.

Поняття оглядово-аналітичного документу. Характеристика оглядових документів. Види оглядів. Бібліографічний огляд. Реферативний огляд. Аналітичний огляд.

Характеристика основних видів інформаційно-аналітичних послуг.

Методика підготовки інформаційно-аналітичних документів

Загальна методика створення інформаційно-аналітичних документів.

Структура оглядових документів. Основні етапи укладання оглядових документів. Головні етапи роботи над укладанням оглядів стану питання (реферативний, аналітичний). Підготовчий етап. Вибір і вивчення теми. Розроблення плану-проспекту. Бібліографічний етап. Вивчення документів за

темою огляду. Аналітичний етап. Відбір документів. Змістовий і формальний аналіз. Синтетичний етап. Написання тексту огляду.

Оціночна діяльність і прогнозування в інформаційно-аналітичному процесі. Поняття та методи аналітичних прогнозів. Етапи прогнозування. Моделі та типи прогнозів.

Аналітична довідка – термінологічне визначення поняття. Особливості методики підготовки. Дайджест як вид інформаційно-аналітичного документу. Прес-кліпінг (моніторинг преси), як тематична добірка матеріалів, виявлених із періодичних видінь.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Бібліотекознавство і історія бібліотечної справи

1. Арсірій С. Історія бібліотечної справи на західноукраїнських землях: досвід і проблеми вивчення / С. Арсірій // Зап. Львів. наук. Б-ки ім. В. Стефаника. – 2002. – Вип. 9/10. – С. 77–88.

2. Библиотечная энциклопедия. – М., Издат. «Пашков Дом», – 2007. – 1299 с.

3. Ванеев А.Н. Развитие библиотековедческой мысли России (XI – нач. XX вв.) / А.Н. Ванеев. – М., 2003. – 304 с.

4. Володин Б.Ф. Всемирная история библиотек / Б.Ф. Володин. – С.-Пб. – 2010. – 431 с.

5. Давидова І.О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві / І.О. Давидова. – Х., 2005. – 295 с.

6. Дубровіна Л.А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ ст. / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко. – К, 2009. – 530 с.

7. Земсков А.И. Электронное библиотековедение / А.И. Земсков, Я.Л. Шрайберг. – М., 2004. – 185 с.

8. Земсков А.И. Электронные библиотеки: учебн. для вузов / А.И. Земсков, Я.Л. Шрайберг. – М., 2003. – 351 с.

9. История библиотек: Исследования, материалы, документы: сб. науч. тр.: Вып. 3 // Рос. нац. б-ка. – СПб., 2000. – 248 с.

10. Ісаєвич Я. Д. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI –XVIII ст. / Я. Д. Ісаєвич. – К.: Наукова думка, 1966. – 251 с.

11. Ківшар Т.І. Бібліотекознавча діяльність С. Сірополка у 1908–1917 роках / Т.І. Ківшар // Збірник наукових праць «Українська біографістика інституту біографічних досліджень НБУВ. – К. 2010. – Вип. 7. – с. 193–249.

12. Кушнарєнко Н.М. Концептуальні засади підготовки наукових кадрів у галузі книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства в Україні / Н.М. Кушнарєнко // Вісн. Харк. держ. акад. культури: зб. наук. праць. – Вип. 9. – Х., 2002. – С. 85–90.

13. Кушнарєнко Н.М. Методичні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографічних досліджень / Н.М. Кушнарєнко // Вісн. Харк. держ. акад.

культури: зб. наук. праць. – Х., 2004. – Вип. 15. – С. 84–95.

14. Маслакова Н. Історія бібліотек та історичних бібліотечних зібрань України на сторінках журналу «Бібліотечний вісник» (199 –2003) / Н. Маслакова // Бібл. вісник. – 2004. – № 2. – С. 36 – 48.

15. Мотульський Р.С. Библиотека как социальный институт / Р.С. Мотульський. – Минск, 2002. – 374 с.

16. Мотульський Р.С. Общее библиотековедение: учеб. пособ. для вузов / Р.С. Мотульський. – М., 2004. – 221 с.

17. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні ХХ ст.: 1917 – 1931 рр. / О.С. Онищенко, Л.А. Дубровіна // Бібл. вісник. – 2005. – № 3. – С. 3 – 16.

18. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні ХХ ст.: 30 – 50-х рр. / О.С. Онищенко, Л.А. Дубровіна // Бібл. вісник. – 2005. – № 4. – С. 3 – 16.

19. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці 50–80-х роках ХХ ст. / О.С. Онищенко, Л.А. Дубровіна // Бібл. вісник. – 2006. – № 3. – С. 24 – 38.

20. Онищенко О. Українські бібліотеки у 90-х роках ХХ ст.: основні тенденції розвитку та напрями діяльності / О.С. Онищенко // Бібл. вісник. – 2009. – № 3. – С. 12 – 23.

21. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці ХІХ – у 10-х роках ХХ ст.: стан і основні напрями розвитку / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібл. вісник. – 2005. – № 2. – С. 3 – 23.

22. Отле П. Труды по библиотековедению / П. Отле. – М., 2003. – 232 с.

23. Перелік законодавчих та нормативних документів по забезпеченню діяльності бібліотек вищих навчальних закладів України (1991 – 2012 рр.) : Режим доступу : <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/about/law.php3>

24. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року № 32/95.

25. Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» // Законодавство – бібліотекам України. Вип. 1., Ч. 2. – К., 2001. – С. 4–16.

26. Публічні бібліотеки як місце доступу громадян до інформаційних технологій та Інтернету: Матеріали дослідження / Українська бібліотечна асоціація; В.С. Пашкова, І.Ю. Шевченко, Я.О. Хімич. – К.: Міленіум, 2008. – 122 с.

27. Российское библиотековедение: ХХ век. Направления развития, проблемы и итоги. – М., 2003. – 427 с.

28. Сірополко С. Історія освіти в Україні / С. Сірополко. – К.: Наукова думка, 2001. – 911 с.

29. Соляник А.А. Система документопостачання бібліотечних фондів: закономірності розвитку / А.А. Соляник. – Х., 2005. – 227 с.

30. Столяров Ю.Н. Библиотековедение: избранное. 1960 – 2000 годы / Ю.Н. Столяров. – М., 2001. – 554 с.

31. Українська бібліотечна асоціація: документи і матеріали: 2001–2009 рр. / Українська бібліотечна асоціація; уклад.: В.С. Пашкова, Т.В. Добко, В.Г. Дригайло. – 5-те вид., допов. і перероб. – К.: Самміт – Книга, 2010. – 144 с.

32. Чачко А.С. Библиотековедение в человеческом измерении /

А.С. Чачко. – К., 2000. – 168 с.

33. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К., 2002. – 295 с.

34. Сєдих В.В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В.В. Сєдих ; наук. ред.. Н.М. Кушнарєнко ; Харк. Держ. Акад. культури. – Харків. : ХДАК, 2013. – 213 с.

35. Талалакіна О.И. История библиотечного дела за рубежом: учебник / О.И. Талалакіна. – М., 1992. – 271 с.

Бібліотечно-інформаційне обслуговування

1. Конституція України. – К., 2004. – 27 с.

2. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України, 27 січня 1995 р. // Бібл. вісник. – 1995. – № 2. – С. 3–9.

3. Про інформацію: Закон України: Прийнятий 2 жовт. 1992 р. // Голос України. – 1992. – 13 листоп.

4. Про національну програму інформатизації: Закон України, 4 лют. 1998 р. // Голос України. – 1998. – 7 квіт. – С. 5–6.

5. Про вдосконалення державного управління інформаційною сферою: Указ Президента // Вісн. Кн. Палати. – 1998. – № 9. – С. 26

6. ДСТУ 2392-94. Інформація і документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт України. – 1994. – 53 с.

7. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – К.: Держстандарт України, 1995. – 47 с.

8. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки: структура і правила оформлення. – К.: Держстандарт України, 1995. – 38 с: іл.

9. Абрамова О.А. Современный образ библиотекаря: по материалам опроса читателей / О.А. Абрамова // Молодые в библиотечном деле. – 2006. – № 5. – 6. – С. 37–42.

10. Алтухова Г. А. Профессиональная этика библиотекаря / Г.А. Алтухова // МКРФ; МГУК. – М., 1996. – 90 с.

11. Библиотечное обслуживание: теория и методика: учеб. / под ред. А.Ф. Айзенберга. – М.: изд-во МГУК, 1996. – 200 с.

12. Блек Ф. Паблик рилейшнз: что это такое? / Ф. Блек. – М., 1990.

13. Ванєєв А.Н. Конфликты в библиотеке: предупреждение и разрешение / А.Н. Ванєєв. – СПб: Профессия, 2002. – 128 с. – (Библиотечный практикум).

14. Дворкіна М.Я. Библиотечное обслуживание: новая реальность / М.Я. Дворкіна. – М.: изд-во МГУКИ: ИПО «Профиздат», 2000. – 46 с.

15. Дворкіна М.Я. Библиотечное обслуживание: теоретический аспект: монографія / М.Я. Дворкіна. – М.: Изд-во ГИКИ, 1993. – 249 с.

16. Дворкіна М.Я. Информационное обслуживание: социокультурный подход / М.Я. Дворкіна. – М.: ИПО «Профиздат», 2001. – 112 с.

17. Езова С. А. Грани библиотечного общения: учебно-методическое пособие / С. А. Езова. – М.: ИПО «Профиздат», 2002. – 160 с. – Современная библиотека. – Вып. 25.

18. Новальська Т.В. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінець XIX – початок XXI ст.): монографія / Т.В. Новальська. – К.: КНУКіМ, 2005. – 252 с.

19. Поплавський М.М. Менеджер культури / М.М. Поплавський. – К.: Леся, 1996. – С. 234–241.

20. Терминологический словарь по библиотечному делу и смежным отраслям знания / сост. З.Г. Высоцкая (отв. ред.), В.А. Врубель, А.Б. Маслов, Л.К. Розеншильд; РАН: Б-ка по естественным наукам. – М., 1995. – 268 с.

Документні ресурси бібліотек

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів [Електронний ресурс]: Закон України: за станом на 05.02.2012 р. Режим доступу: http://www.uapp.org/pub_web/12068/html.

2. Про обов'язковий примірник документів [Текст]: Закон України від 09.04.1999р.- Голос України . – 1999 . – 13 трав.

3. Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів [Текст]: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.03.2004 р. №326 // Офіційний вісн. України. – 2004. – №11. – С. 45-48.

4. Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів [Текст]: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.02 № 608 // Вісн. Кн. палати. – 2002. – № 5. – С. 4-6; Бібл. планета. – 2002. – № 3. – С. 5-7.

5. ДСТУ 2394-94 (180 5127-3:1981, NEQ) Інформація та документація. Комплектування фонду, бібліографічний опис, аналіз документів. Терміни та визначення. - Чинний від 1995-01-01.-К.: Держстандарт України, 1994.-88 с.

6. Інструкція з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах: затв. наказом Міністерства культури і туризму України 03.04.07 № 22 // Офіційний вісн. України.- 2007.- № 38.- С. 157-165.

7. Інструкція про порядок доставки, комплектування та обліку навчальної літератури. - К., 1995.- 8 с.

8. Про затвердження інструкції з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах // Офіційний вісник України .-2007.- 4 червня

9. Бібліотечні фонди: прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для студ. спеціальності «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» / Харк. держ. акад. культури; укл.: Кушнарєнко Н.М., Соляник А.А. – Х.: ХДАК, 2007 .- 50 с.

10. Васильченко, М. П. Бібліотечні фонди [Текст]: навч. посібн. / Васильченко М.П., Кушнарєнко Н.М., Мільман В.А. - Х.: Основа, 2013. - 152 с.

11. Вергунов, В. Проблеми збереження фондів наукових бібліотек / В. Вергунов // Бібл. вісн. - 2007. - №1. - С. 25-31.

12. Вилегжаніна, Т. Поточне комплектування – один із важливих аспектів управління формуванням бібліотечного фонду /Т.Вилегжаніна // Вісник Книжкової палати. – 2007. - №4. – С.4-7.

13. Дригайло, В. Г. Основы научной организации труда в библиотеке

[Текст]: учеб.-метод. пособие / В. Г. Дрыгайло, Е. В. Башун, В. Н. Волинец. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Либерей-Бибинформ, 2010. – 424 с.

14. Дубровіна, Л.А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті /Л.А.Дуб-ровіна, О.С. Онищенко; НАН України, Нац. б - ка України ім. В.І.Вер надського, Ін – т рукопису.- К., 2009 .- 530 с.

15. Дубровіна, Л.А. Збереження і використання документів у бібліотеках і архівах: функціональний аспект протиріччя та його наслідки / Л. А. Дубровіна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. - 2006. - №2, - С. 14-19.

16. Земсков, А.И. Электронные библиотеки [Текст]: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Земсков А. И., Шрайберг Я.Л.- М.: Либерей, 2013. – 352 с.

17. Мільман,В.А. Бібліотечний фонд України [Текст]: історія та сучасний стан: лекція / В. А. Мільман; ХДАК . - Х., 1995. - 27 с.

18. Муха, Л Технології збереження бібліотечно-інформаційних ресурсів / Л. Муха, З. Савіна, Л. Затока // Бібл. вісн. 2006. №6. С. 28-30.

19. Орлов, П. І. Інформація та інформатизація [Текст]: нормативно-правове забезпечення: наук.-практ. посіб. / П. І. Орлов. - 2-е вид., доп. й перероб. - Х., 2009. -724 с.

20. Петрова, Т.А. Библиотечный фонд [Текст]: учеб.-метод. пособ. / Т. А. Петрова .- М.: Либерия-Библинформ, 2007 .- 192 с.

21. Соляник, А.А. Документні потоки й масиви [Текст]: навч. посіб. / А. А. Соляник .- Х.: ХДАК, 2010 . - 111 с.

22. Соляник А.А. Система документопостачання бібліотечних фондів: закономірності розвитку / А.А. Соляник. – Х., 2005. – 227 с.

23. Столяров, Ю. Н. Документный ресурс [Текст]: учеб. Пособие . - М., 2013. - 223 с.

24. Столяров, Ю.Н. Библиотечный фонд [Текст]: учебник / Ю. Н. Столяров .- М., 1991.- 271с.

25. Столяров, Ю.Н. Защита библиотечного фонда [Текст]: учеб. пособие / Ю.Н. Столяров. - М.: ГРАНД-ФАИР, 2006. - 504 с.

Бібліографознавство і бібліографічна діяльність

1. Беспалова Э.К. Библиографоведение: научная и педагогическая практика // Библиография. – 2003. – № 4. – С. 16 – 34.

2. Блошицька Г. Світовий досвід створення інформаційних систем і стан його впровадження в Україні // Вісн. Кн. палати. – 1999. – № 10. – С. 10 – 14.

3. Бібліографічні студії пам'яті українського бібліографа Ігоря Корнейчика, 20 жовтня 2004 р. / ХДНБ ім. В.Г. Короленка. – Х.: ХДНБ, 2004.

4. Борисова Е.Н. Национальная библиография с точки зрения закона // Мир библиографии. – 2001. – №1. – С. 7 – 9.

5. Веревкина А.Н. И мой взгляд в общую копилку СБО // Библиогрфия. – 2002. – №1. – С. 72 – 73.

6. Вовченко І.О. Бібліографія бібліографії в Україні // Національна

бібліографія.

7. Геращенко М.В. Українські вчені та бібліографія: навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2008. – 173 с.

8. Губанова Г.А., Моргенштерн И.Г. Термосистема в библиографии: современное состояние // Библиография. – 2002. – №1. – С. 13 – 16.

9. Женченко М. Загальна і спеціальна бібліографія: навч. посіб. / М. Женченко. – К. : Жнець, 2011. – 255 с.

10. Жукова Ю.В. Библиография как метод изучения и компонент книжной культуры // Библиография. – 2001. – №6. – С. 77 – 80.

11. Крылова Т.Д. Научно-вспомогательная библиографич в системе преподавания // Библиография. – 2002. – №2. – С. 63 – 64.

12. Комиссарова Л.Д. Рекомендательная библиография нужна и сегодня // Библиография. – 2002. – №1. – С. 43 – 45.

13. Косарева О.А. Библиографическая технология как научное направление // Библиография. – 2002. – №3. – С. 23 – 30.

14. Лутовинова В.И. Библиографическое образование на Украине: к истории вопроса // Науч. и техн. б-ки. – 2000. – №4. – С. 29 – 33.

15. Мельник Л. Створення бібліографічних покажчиків / Л. Мельник // Вісн.Кн. палати. – 2003. – №9. – С. 15-16.

16. Методичні рекомендації щодо вибору, складання та редагування допоміжних покажчиків до видань / уклад.: П.М. Сенько, О.М. Устиннікова. – К. : Кн. палата України, 2010. – 80 с.

17. Олефир А.В., Волкова Т.Н. Библиографы и ученые: грани сотрудничества // Библиография. – 2002. – №1. – С. 40 – 42.

18. Оленев С.М. Библиографоведение: к вопросу о статусе // Библиография. – 2002. – №6. – С. 3 – 6.

19. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України, 27 січня 1995 р. // Голос України. – 1995. – 2 березня. – С. 9 – 10.

20. Про видавничу справу: Закон України, 5 червня 1992 р. // Голос України. – 1997. – 22 липня.

21. Про інформацію: Закон України, 2 жовтня 1992 р. // Голос України. – 1999. – 13 листоп. – С. 3–5.

22. Промська О. Бібліографія бібліографії: термінологічний аспект // Вісник Книжкової палати. – 2007. – № 3. – С. 22–24.

23. Савичев В.В. Как, когда и зачем появляется библиографическая информация // Библиография. – 2002. – №3. – С. 3 – 11.

24. Савина И.А. Язык библиографического описания и библиографический язык // Библиография. – 2002. – №4. – С. 58 – 62.

25. Українські бібліографи : біогр.відом., проф..діяльн., бібліогр. / М-во культури України. Держ. закл. «Нац. Парлам. Б-ка України». – К., 2008 – Вип. 3 / авт.-уклад. Н.І. Абдуллаєва ; наук. ред. В.О. Кононенко. – 2011. – 192 с.

26. Швецова-Водка Г. Вступ до бібліографознавства: навч. посібник / Г. Швецова-Водка. – К.: Кондор, 2004. – 96 с.

27. Швецова-Водка Г.В. Бібліографічні ресурси України: Загальна

характеристика / Г. Швецова-Водка; МОІН України. – Рівне, 2000. – 205 с.

Інформаційно-пошукові системи

1. Авторитетний контроль бібліографічних записів / І. П. Антоненко // Бібл. вісн. – 1995. – № 4. – С. 1–4.
2. Антоненко І. Каталогізація електронних ресурсів: (метод. рекомендації в табл. і схемах) / І. Антоненко, О. Баркова // Бібл. планета – 2007. – № 4. – С. 14–20.
3. Армс В. Электронные библиотеки: учеб. пособие / В. Армс; пер. с англ. С. Арнаутова. – М.: ВИНТИ, 2000. – 274 с.
4. Бібліотечна обробка видань і організація бібліотечних каталогів // Норми та процеси бібліотечно-бібліографічної роботи Держ.б-ки України / ДБУ. – К., 1992. – Розд. 3. – С. 63–126.
5. Вилегжаніна Т. Інформаційно-пошуковий тезаурус / Т. Вилегжаніна, О. Збанацька. – Донецьк: Альфа-Прес, 2004. – 1104 с.
6. Воройский Ф. С. Корпоративные автоматизированные библиотечно-информационные системы: состояние, принципы построения и перспективы развития: аналит. обзор / Ф. С. Воройский, Я. Л. Шрайберг; ГПНТБ России. – М., 2003. – 61 с.
7. Головащук А. Систематичний каталог у світлі інформаційних технологій / А. Головащук // Вісн. Кн. палати. – 2012. - № 8. – С. 16-18.
8. Гринина Р. Ф. Предметный каталог как информационно-поисковая система: учеб. пособие для студ. библ. фак. / Р. Ф. Гринина. – Л.: ЛГИК, 1979. – 81 с.
9. Гринина Р. Ф. Теоретические основы предметизации и предметного каталога: учеб. пособие для библ. фак. / Р. Ф. Гринина / ЛГИК. – Л., 1989. – 72 с.
10. Дацькова Н. Друковані та електронні каталоги бібліотек як джерело бібліографічного пошуку / Н. Дацькова // Наук. пр. НБУВ. – К., 2001. – Вип. 6. – С. 492–497.
11. Дригайло В. Г. Технология работы библиотеки: науч.-практ. пособие / В. Г. Дригайло. – М.: Либерия-Бибинформ, 2009. – 541 с.
12. Дрозд О. Корпоративная каталогизация и формирование общего электронного ресурса / О. Дрозд, В. Михлик // Бібл. вісн. – 2011. - № 5. – С. 26-29.
13. Земсков А. И. Электронные библиотеки: учеб. пособие / А. И. Земсков, Я. Л Шрайберг. – М.: Либерия, 2003. – 351 с.
14. Збанацька О. Інформаційно-пошуковий тезаурус Нвціональної парламентської бібліотеки України: період апробації / О. Збанацька. – Бібл. планета. – 2013. - № 1. – С. 30-32.
15. Збанацька О. Предметизаційні та дескрипторні інформаційно-пошукові мови (на прикладі США, Польщі, Росії та України) / О. Збанацька // Вісн. Кн. палати. – 2004. – № 5. – С. 19–24.
16. Карачинская Э. Т. Предметизация произведений печати. Предметный каталог: учеб. пособие / Э. Т. Карачинская, В. К. Удалова; ХГИК. – Х., 1987. – 88 с.
17. Карачинська Е. Т. Бібліотечні каталоги: навч. посібник з дисципліни «Організація бібліотечних фондів і каталогів» для підготовки молодших спец.

- вищ. навч. закл. / Е. Т. Карачинська, В. К. Удалова. – Х.: Основа, 1992. – 160 с.
18. Лобузiна К. Електронний каталог НБУВ: проблеми адаптацiї до умов сучасного iнформацiйного середовища/ К. Лобузiна, А. Клочок // Бiбл. вiсн. – 2011. – № 4. – С. 32–37.
19. Мар'їна О. Розвиток корпоративних бiблiотечних проектiв в Українi/ О. Мар'їна // Вiсн. Кн. палати. – 2010. – № 1. – С. 22-25.
20. Осаула В. Бiблiотечна картково-каталожна ера: класика iнформацiйно-пошукових систем в електронному середовищi сучасних бiблiотек/В. Осаула// Вiсн. Кн. палати. – 2009. – № 3. – С. 19–22.
21. Порядок розстановки бiблiографiчних записiв в алфавiтному каталозi за загальним українсько-росiйським алфавiтом: метод. рек./уклад. Т. М. Грищук. – Х.: Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, 2003.- 30 с.
22. Рагимова М. А. Новый взгляд на сводные каталоги с точки зрения корпоративности / М. А. Рагимова // Науч. и техн б-ки. – 2002. – № 2. – С. 13–21.
23. Седих В. В. Бiблiотечні каталоги як iнформацiйно-пошуковi системи: навч. посiб. / В. В. Седих, Г. П. Терентьева, В. К. Удалова; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2000. – 192 с.
24. Сербiн О. Систематичнiсть та систематизацiйнiсть органiзацiї iнформацiї – основнi принципи вiдображення наукового знання в межах каталогу сучасної бiблiотеки/О. Сербiн // Бiбл. вiсн. – 2012. – № 6. – С. 3-10.
25. Сербiн О. Iсторико-технологiчнi особливостi еволюцiї систематичного каталогу бiблiотеки: досвiд майбутнього у новизнi минулого/ О. Сербiн // Бiбл. вiсн. – 2012. – № 4. – С. 3–12.
26. Седих В. В. Бiблiотечні каталоги як iнформацiйно-пошуковi системи: навч. посiб. / В. В. Седих, Г. П. Терентьева, В. К. Удалова; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2000. – 192 с.
27. Систематический каталог: практ. пособие / ГБИЛ; сост. Э. Р. Сукиасян. – М.: Кн. палата, 1990. – 182 с.
28. Скоробогатов В. М. Каталоги карточный и электронный: общее и особенное. Диалог профессионалов / В. М. Скоробогатов, Э. Р. Сукиасян // Науч. и техн. б-ки. – 2005. – № 12. – С. 15–24.
29. Современная каталогизационная терминология: толковый словарь с метод. рекомендациями / Рос. гос. б-ка; сост.: Т. А. Бахтурина, Э. Р. Сукиасян. – М., 1992. – 197 с.
30. Сукиасян Э. Р. Каталогизация и классификация: Электронные каталоги и автоматизированные библиотечные системы: избр. ст. / Э. Р. Сукиасян. – СПб: Профессия, 2009. – 535 с.
31. Хортюнова Л. В. Библиотечные каталоги: назначение, виды, историография: учеб. пособие / Л. В. Хортюнова; МГИК. – М., 1992. – 70 с.

Книгознавство і історія книги

1. Абрoмoвич Д.І. Києво-печерський патерик / Д.І. Абрoмoвич. – К., 1991.
2. Антонович Д. Українська книга // Українська культура: лекції за ред. Д. Антоновича / Д. Антонович, О. Лотоцький. – К., 1993. – С. 92–145.

3. Баренбаум И.Е. История книги / И.Е. Баренбаум. – М., 1984. – 247 с.
4. Беловицкая А.А. Книговедение. Общее книговедение / А.А. Беловицкая. – М., 2007. – 393 с.
5. Владимиров Л.И. Всеобщая история книги / Л.И. Владимиров. – М., 1988. – 310 с.
6. Герчук Ю.Я. История графики и искусства книги / Ю.Я. Герчук. – М., 2000. – 320 с.
7. Дубровіна Л. Кодикологічні, палеографічні та археографічні дослідження рукописних книг в інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського (кінець 80-х років ХХ ст. – початок ХХІ ст.) / Л. Дубровіна // Вісн. Львів. ун-ту: серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології». – Львів, 2006. – Вип. 1. – С. 20–30.
8. Дубровіна Л. Кодикологія та кодикографія української рукописної книги / Л. Дубровіна. – К., 1992. – 263 с.
9. Запаско Я.П. Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга / Я.П. Запаско. – Львів., 1995. – 480 с.
10. История книги / под ред. А. Говорова, Т. Куприяновой. – М., 2000. – 400 с.
11. Ісаєвич Я.Д. Українське книговидання: Витоки. Розвиток. Проблеми – Львів., 2002. – 520 с.
12. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. – Львів.: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002.–520 с.
13. Ісаєвич Я. Українське книгознавство: етапи розвитку / Я. Ісаєвич // Вісник Львівського університету: серія «Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології». – Львів, 2006. – Вип.1. – С. 7–19.
14. Кацпржак Е.И. История письменности и книги / Е.И. Кацпржак. – М., 1955. – 356 с.
15. Кертман Л.Е. Историографическая ситуация // Методологические и теоретические проблемы истории исторической науки / Л.Е. Кертман. – Калинин., 1980.
16. Ківшар Т.І. Український книжковий рух як історичне явище (1917–1923 рр.) / Т.І. Ківшар. – К., 1996. – 344 с.
17. Книга: энциклопедия. – М., 1999. – 800 с.
18. Ковальчук Г.І. Навчальний посібник з історії писемності та рукописної книги / Г.І. Ковальчук. – К., 1995. – 63 с.
19. Ковальчук Г.І. Розвиток теорії книгознавства на сучасному етапі / Г.І. Ковальчук // Бібл. вісник. – 2009. – № 5. – С. 44–53.
20. Ковальчук Г.І. Рукописні книги та стародруки: навч. посіб. / Г. Ковальчук; Нац.б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2011. – 100с.
21. Кушнарєнко Н.М. Методологічні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографознавчих досліджень / Н.М. Кушнарєнко // Вісник ХДАК. – Х., 2004. – Вип. 3. – С. 84–94.
22. Леликова Н.К. Становление и развитие книговедческих и

библиографических наук в России в XIX – первой трети XX века / Н.К.Леликова. – С.-Пб., 2004. – 421 с.

23. Немировский Е.Л. Очерки историографии русского первопечатания // Книга. Исследования и материалы, сб. 8 / Е.Л. Немировский. – М., 1962. – С. 28–29.

24. Немировский Е.Л. Иоганн Гутенберг / Е.Л. Немировский. – М., 1989. – 320 с.

25. Немировский Е.Л. Мир книги / Е.Л. Немировский. – М., 1986. – С. 61–140.

26. Низовий М.А. Вступ до книгознавства: навч. посібник / М.А. Низовий. – К.: Кондор, 2009. – 144 с.

27. Низовий М. Українська статистика друку: суверенний етап розвитку / М. Низовий // Друкарство. – 2003. – № 1. – С. 92–95.

28. Низовий М.А. Визначення поняття «книга»: основні етапи, попередні підсумки та перспективи / М.А. Низовий, С. В. Карпенко // Вісник ХДАК. – Х., 2005. – Вип. 16. – С. 103–112.

29. Овчинников В. Історія книги: еволюція книжкової структури: навчальний посібник / В. Овчинников. – Львів.: Світ, 2005. – 420 с.

30. Огієнко І.І. Історія українського друкарства / І.І. Огієнко. – К., 1994. – 448 с.

31. Расцветаева Н.П. Информационно-библиографическое обеспечение книговедения в контексте развития науки о книге / Н.П. Расцветаева // Книга: исследования и материалы. – М., 2002. – Сб. 80. – С. 254–263.

32. Словник книгознавчих термінів. – К., 2003. – 160 с.

33. Столярова Л.В. Книга в Древней Руси (XI–XIV вв) / Л.В. Столярова, С.М. Каштанов. – М.: Русский Фонд Содействия Образованию и Науке, 2010. – 448с.

34. Тимошенко І.В. До питання про структуру загального і спеціального книгознавства / І.В. Тимошенко // Вісн. Кн. палати України. – 2006. – № 10. – С. 45–47.

35. Тимошенко І.В. Українське книгознавство у 60–70-х роках ХХ ст. / І. В. Тимошенко // Бібл. вісник. – 2008. – № 5. – С. 17–23.

36. Тимошик М.С. Історія видавничої справи / М.С. Тимошик. – К., 2003. – 496 с.

37. Тимошик М. Тенденції сучасного українського книговидання / М. Тимошик // Вісн. Кн. палати. – 2001. – № 7. – С. 4–10.

38. Функе Ф. Книговедение / Ф. Функе. – М., 1982. – 295 с.19.

39. Шалашна Н. Історія книги як наука в першій половині ХІХ ст. / Н. Шалашна // Наукові праці НБУВ. – К., 2003. – Вип. 10. – С. 42–60.

40. Швецова-Водка Г.М. Документ і книга в системі соціальних комунікацій / Г.М. Швецова-Водка. – Рівне, 2001. – 438 с.

41. Шевченко В.Е. Художньо-технічне редагування: тексти лекцій / В.Е. Шевченко. – К., 2005. – 254 с.

42. Шомракова И.А. Всеобщая история книги / И.А. Шомракова,

И.Е. Баренбаум. – С.-Пб., 2005. – 368 с.

Аналітико-синтетична обробка документної інформації

1. Библиотечно – библиографическая классификация : рабочие табл. для массовых б-к. – М.: Либерия, 2009. – 688 с.

2. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : (ГОСТ 7.1 – 2003, IDG) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – 2007. – 47с. – (Нац. стандарт України)

3. Блюменау Д.И. Информационный анализ / синтез для формирования вторичного потока документов : учеб.-практ. пособие / Д.И. Блюменау. – СПб: Профессия, 2002. – 240 с.

4. Вилегжаніна Т.І. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] / Вилегжаніна Т., Збанацька О. – Донецьк: Альфа-Прес, 2004. – 1104 с.

5. Власова Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч. посібник / Г.В. Власова, В.І. Лутовина, Л.І. Титова. – К.: ДАККіМ, 2006. – 290 с.

6. Зупарова Л.Б. Аналитико-синтетическая переработка информации: учебник / Л.Б. Зупарова, Т.А. Зайцева; под ред. Ю.Н. Столярова. – М.: ФАИР, 2007. – 400 с.

7. Зупарова Л.Б. Библиотечная обработка документа : учеб.-метод. пособ. / Л.Б. Зупарова, Т.А. Зайцева ; под ред. Ю.Н. Столярова. – М.: Либерия, 2003. – 208 с.

8. Истрина М.В. Аннотирование произведений печати : метод. пособие / М.В. Истрина. – М., 1981. – 43 с.

9. Індексуння документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації : ГОСТ 7.59-2003, ІДТ:ДСТУ ГОСТ 7.59-2003. – Чинний 2004-07-01; Взамін ГОСТ 7.59.-90. – К.,2004. – 11 с. – (Нац. стандарт України).

10. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М. Кушнарєнко, В.К. Удалова. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 334 с.

11. Сєдих В.В. Документні класифікаційні системи : конспект лекцій / В.В. Сєдих; Харк. держ. акад. культури. – Х., 2005. – 64 с.

12. Сорока М.Б. Національна система реферування української наукової літератури / М.Б. Сорока ; Нац. б-ка. України ім. В.І. Вернадського. – К.: НБУВ, 2002. – 209 с.

13. Сукиасян Э.Р. Новые таблицы Библиотечно-Библиографической классификации : организация и технология использования : метод. рекомендации / Э.Р. Сукиасян. – М.: Либерия, 2003.- 144 с.

14. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : у 2 кн.: пер. з англ. / Кн. палата України. – К., 2000–2001. – Кн.1 : Таблиці... – 2001. – 929с. – Кн.2 : Алфавітно предметний покажчик. – 2001. – 808 с.

Архівознавство

1. Архівна справа і діловодство в Національній академії наук України: Зб. законодавчих актів, нормативних і методичних документів з архівної справи і

діловодства / НАН України; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. Інститут архівознавства; Державний комітет архівів України; О. С. Онищенко (голова редкол.), Л.А. Дубровіна (авт.-уклад.). – К., 2002. – 169 с.

2. Про внесення змін до Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи”: Закон України від 13 грудня 2001 р. // Відомості ВР України. – 2002. – № 11. – Ст. 81.

3. Про внесення змін до Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи” від 5 липня 2012 р. // Відомості ВР України. – 2013. – № 28. – Ст. 302.

4. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять : ДСТУ 2732:2004. – К. : Держспоживстандарт України, 2005. – 32 с.

5. Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України. – К., 2001. – 51 с.

6. Правила роботи архівних установ України. – К., 2013. – 242 с.

7. Правила описування архівних документів : ДСТУ 4331:2004. – К., 2005. – 16 с.

8. Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, установах і організаціях. – К., 2015. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15>

9. Складення архівних описів. Методичні рекомендації / Схвалено протоколом засідання Нормативно-методичної комісії Укрдержархіву від 18.12.2012 № 5. – К., 2013. – 147 с.

10. Автократов В.Н. Теоретические проблемы отечественного архивоведения / В.Н. Автократов. – М., 2001. – 392 с.

11. Архівні установи України: довідник. Т.1. Державні архіви. – К., 2005. – 690 с.

12. Архівознавство / за заг. ред. І.Б. Матяш, Я.С. Калакури. – К. : Видавничий дім КМА, 2002. – 468 с.

13. Генеральна схема класифікації документної інформації в систематичних каталогах державних архівів України / Схвалено протоколом засідання Методичної комісії Держкомархіву України 30.11.2005 № 6. – К., 2006. – 137 с.

14. Державний архів Херсонської області. – К., 2003. – 737 с.

15. Загальний міжнародний стандарт архівного описування: ISAD(G). – К., 2001. – 47 с.

16. Кеннеді Грімстед П. “Празькі архіви” у Києві та Москві. Повоєнні розшуки і вивезення еміграційної архівної україніки / П. Кеннеді Грімстед. – К., 2005. – 251 с.

17. Методика грошової оцінки документів Національного архівного фонду України. – К., 2005.

18. Методичні рекомендації щодо застосування ДСТУ 4331:2004 “Правила описування архівних документів” / Держкомархів України, УНДІАСД ; упоряд. Н.М. Христова. – К., 2008. – 52 с.

19. Нариси історії архівної справи в Україні. – К., 2002. – 612 с.
20. Національний архівний фонд України: засоби інтелектуального доступу до документів. Міжархівний довідник. – К., 2002. – 167 с.
21. Сельченкова С. Експертиза цінності управлінських документів: історія, теорія, методика: науково-методичний посіб. / С. Сельченкова, К. Селіверстова. – Київ-Рівне, 2011. – 169 с.
22. Создание современных архивных справочников на основе дифференцированного подхода: метод. пособ. – М., 2003. – 103 с.
23. Список нормативних документів, методичних посібників, архівознавчої і документознавчої літератури (додаток до Основних правил роботи державних архівів України). – К., 2004.
24. Українська архівна енциклопедія. – К., 2008. – 880 с.
25. Центральний державний архів громадських об'єднань України: путівник. – К., 2001. – 495 с.
26. Центральний державний історичний архів України, м. Львів : путівник. – Л.; К., 2001. – 410 с.

Документознавство

1. ГОСТ 51141–98. Деловодство и архивное дело. Термины и определения. – Введ. 01.01.99.–М.,1998.– 8 с.
2. ДСТУ 2392–94. Інформація і документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – К., 1994. –53 с.
3. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 р. № 852–IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.
4. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 р. № 851–IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.
5. Архівна справа і діловодство в Національній академії наук України: Зб. законодавчих актів, нормативних і методичних документів з архівної справи і діловодства / НАН України; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. Інститут архівознавства; Державний комітет архівів України; О. С. Онищенко (голова редкол.), Л.А. Дубровіна (авт.-уклад.). – К., 2002. – 169 с.
6. Державний класифікатор управлінської документації: ДК 010–98 / С.М. Бугай (розроб.). – Вид. офіц. – Київ : Держстандарт України, 1999. – 53 с. – (Державний класифікатор України).
7. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять : ДСТУ 2732:2004. – Київ : Держспоживстандарт України, 2005. – 32 с. – (Національний стандарт України).
8. Бездрабко В.В. Документознавство : робоча програма для студентів напряму підготовки 6.020105 “Документознавство та інформаційна діяльність” / М-во освіти і науки України ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ, 2010. – 101 с.
9. Бездрабко В.В. Документознавство в Україні: інституціоналізація та

сучасний розвиток / В.В. Бездрабко. – Київ : Четверта хвиля, 2009. – 720 с.

10. Кулешов С.Г. Документальні джерела наукової інформації: поняття, типологія, історія типологічної схеми / Українська академія інформатики. – К.: УкрІНТЕІ, 1995. – 192 с.

11. Кулешов С.Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи / С.Г. Кулешов. – Київ, 2000. – 162 с.

12. Кулешов С.Г. Загальне документознавство : навч. посіб. / С.Г. Кулешов. – Київ, 2002. – 123 с.

13. Кулешов С.Г. Історичні передумови уніфікації документів // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 1. – С.42-45.

14. Кулешов С. Новий погляд на структуру документознавства // Вісн. Кн. палати. – 2003. – № 10. – С. 24-27.

15. Кулешов С.Г. Типологія наукових документів: історія та сучасний стан: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук: 07.00.08 / НАН України; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського – К., 1997. – 46 с.

16. Кулешов С. Українське документознавство: сучасний стан та перспективи розвитку // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1999. – Т. 4. – С. 95-99.

17. Кулешов С. Чи входить книгознавство у документознавство? (до проблеми структуризації сучасного документознавства) // Бібл. вісн. – 1999. – № 5. – С. 10-16. Ж14595

18. Кушнарєнко Н.Н. Документоведение : учеб. пособ. / Н.Н. Кушнарєнко. – Киев : Знання, 2008. – 459 с.

19. Швецова-Водка Г.М. Документознавство: навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка. – Київ : Знання, 2007. – 386 с.

20. Швецова-Водка Г.М. Документ і книга в системі соціальних комунікацій. – Рівне, 2001. – 437 с.

Інформаційно-аналітична діяльність

1. Варєнко М.В. Інформаційно-аналітична діяльність [Текст] : навч. посіб. / М.В. Варєнко. – Київ : Університет «Україна», 2013. – 423 с.

2. Горєвий В.М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс [Текст] / В.М. Горєвий / Національна академія наук України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського ; наук. ред. Л.А. Дубровіна. – Київ : НАН України, НБУВ, 2010. – 360 с.

3. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотеки як інструмент творення, систематизації та введення в суспільний обіг наукових знань [Текст] / Т. Гранчак // Бібл. вісник. – 2009. – № 6. – С. 15–19.

4. Захарова І.В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності [Текст] : навч. посіб. / І.В. Захарова, Л.Я. Філіпова. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 336 с.

5. Карпенко О.В. Інформаційно-аналітична діяльність галузевих бібліотек України на прикладі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського [Текст] / О.В. Карпенко // Вісник Книжк. палати. – 2012. – № 2. – С. 20–24.

6. Карпенко О.В. Функціонально-технологічні механізми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління [Текст] : дис. ... канд. наук з держ. упр. / О.В. Карпенко. – Київ, 2010. – 256 с.

7. Кобелєв О.М. Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек у системі соціального управління / О.М. Кобелєв // Вісник Харк. держ. акад. культури: зб. наук. пр. – Харків : ХДАК, 2012. – Вип. 35.

8. Павлов О.І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності [Текст] : навч. посіб. / О.І. Павлов ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр, Каф. регіон. політики та публ. адміністрування. – Одеса : Астропринт, 2011. – 238 с.

9. Пальчук В. Бібліотеки в інформаційно-аналітичному забезпеченні органів державної влади : монографія / В. Пальчук ; наук. ред. В.М. Горовий ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2014. – 314 с.

10. Чуприна Л. Оперативна інтернет інформація в аналітичній діяльності бібліотек [Текст] : монографія / Л. Чуприна ; наук. ред. В.М. Горовий, НБУВ. – Київ, 2014.

11. Укладання інформаційно-аналітичних документів [Текст] : методичні рекомендації / укл. О.М. Яценко. – Київ, 2010. – 78 с.

12. Яценко О.М. Укладання оглядових документів [Текст] : практ. посіб. / О.М. Яценко. – Київ : Нілан. – ЛТД, 2011. – 84 с.